

**БЮДЖЕТ ЗА 2018 Г.
НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА В
ПРОГРАМЕН ФОРМАТ**

I. МИСИЯ

Министерството на образованието и науката е отговорно за провеждане на държавната политика в областта на образованието и науката. За тази цел разработва стратегии за развитието им и осигурява съответствието им с общоевропейската политика, реализира мерки и дейности за изпълнението им. Разпределя и контролира разходването на предоставените от държавния бюджет финансови средства за образование и наука;

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

За предоставянето на по-качествени продукти/услуги на обществото в областта на образованието и науката, за постигането на целите и приоритети на ведомството и на очакваните резултати се реализират мерки за развитие на компетентностите и усъвършенстване на административния капацитет на МОН. Чрез провеждане на обучения за подобряване на капацитета и уменията, за повишаване на експертната квалификация на служителите и за професионалното им развитие ще се постигне по-качественото изпълнение на поставените им цели и задачи.

За организационното развитие и капацитет на Министерството на образованието и науката са утвърдени Вътрешни правила за организация и провеждане на обучението и квалификацията на служителите от Министерството на образованието и науката.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВСЕОБХВАТНОТО, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Дейността на Министерството на образованието и науката е насочена към провеждане на интегрирана политика, в която водеща роля имат образованието и личностното развитие на децата и младите хора в България, с отстояване на националните интереси в политиките на ЕС за хармонизиране на българското образование и обучение с политиките и практиките на ЕС.

Република България издига образованието в стратегически национален приоритет. Страната ни като член на ЕС има отговорността да съдейства за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж като създаде условия и перспективи за постигане на целите на стратегия Европа 2020. В изпълнение на основните стратегически цели на стратегията Европа 2020, на Националната програма за реформи на Република България, на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година, на Стратегията за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката (2014-2020 г.), Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение (2015-2020 г.), Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри, на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020 г.) и на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020 г.) и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, приоритетите в сферата на образованието са насочени към:

- Осигуряване на равен достъп до образование и отваряне на образователната система чрез интегрирани политики за подобряване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и намаляването на отпадането от училище;
- Повишаване качеството на образованието;
- Постигане на равнище на функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж на икономиката;
- Обвързаност на образователните програми с реалните нужди на икономиката;
- Създаване на условия и среда за реализиране на практика на Националната стратегията за учене през целия живот;
- Привличане и задържане на младите специалисти в учителската професия;
- Повишаване на квалификацията на педагогически специалисти с акцент на млади педагогически специалисти и за работа в мултикултурна среда.

За ефективно постигане на целите за равен достъп и качествено образование следва да се разработват и прилагат цялостни и системни политики, обезпечени с необходимите човешки, финансови и материални ресурси и ползващи се с широко обществено доверие и подкрепа. Реализирането на политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици и за превенция на отпадането от училище и преждевременното напускане на училище се базира на ефективното взаимодействие между институциите.

Образователните институции следва да прилагат форми и методи за идентифициране и посрещане на различните потребности на учениците, като дават възможност на всички, независимо от социално-икономическия им статус, да развият потенциала си чрез учене през целия живот. Основните дейности са насочени към ориентиране на училищното образование към компетентностен модел и прилагане на иновативни методи на обучение. Отчитайки това в средносрочен план се поставя изискването за прилагането на редица мерки за модернизиране на образователната система като:

- Поетапно въвеждане на нови учебни планове в училищното образование;
- Осигуряване прилагането и методическо подпомагане на прилагането на Държавните образователни стандарти;
- Въвеждане на нови форми за оценяване на постиженията на учениците в съответствие с Държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението на учениците;
- Модернизация и развитие на образователната инфраструктура;
- Провеждане на квалификационни форми за повишаване компетентностите на педагогическите специалисти;
- Ранно кариерно консултиране и професионално ориентиране на учениците;
- Прилагане на система за кариерно развитие на педагогическите специалисти;
- Въвеждане и прилагане на система от квалификационни кредити;
- Развитие на професионалното образование и обучение чрез осъвременяване на учебното съдържание в партньорство с браншовите организации, обучение чрез работа (дуална система) и съдействие за производствени стажове в реална работна среда и в учебни предприятия;
- Обвързване на професионалното образование със социално-икономическото развитие на регионите и стратегическите отрасли на икономиката;

- Въвеждане на кредитна система в професионалното образование и обучение за натрупване и трансфер на кредити;
- Прилагане на система за валидиране на знания, умения и компетентности;
- Организиране, координиране и контрол на образователната система;
- Подпомагане личностното развитие на децата и учениците чрез предоставяне на условия за реализация на територията на училищата;
- Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие чрез провеждане на консултации и допълнителни занимания на ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояването на учебното съдържание;
- Създаване на материално-техническа база, която да осигурява условия за устойчиво повишаване качеството и ефективността на образованието;
- Осигуряване на достъпна инфраструктура, която да улеснява всички да упражняват правото си на образование;
- Намаляване на разходите за ползвана енергия и ориентиране към „зелени“ източници на енергия;
- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина и съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство;
- Популяризиране на българското културно-езиково присъствие както в ЕС, така и в други страни;

С цел постигане на качествено образование и съответствие между образователния сектор и потребностите на пазара на труда, следва да бъдат изпълнявани следните дейности:

- Подобряване качеството на предучилищното и училищното образование;
- Планиране, усъвършенстване и оценяване на процесите в училището;
- Подобряване качеството на професионалното образование;
- Въвеждане на система за управление на професионалното образование.

Визия за развитието на политиката

За модернизация на образователната система се поставя акцент върху прилагането на Закона за предучилищното и училищното образование, както и върху изпълнението на редица мерки като:

- Осигуряване на качествено образование, ориентирано към съвременните потребности на обществото и развитие на ключовите компетентности;
- Въвеждане на съвременни методи за оценяване на постиженията на учениците;
- Развитие на система за кариерно ориентиране в училищното образование
- Усъвършенстване на нормативната база;
- Внедряване и надграждане на механизъм и инструменти за мониторинг и оценка на въздействието на политиката за учене през целия живот и осигуряване на необходимия административен капацитет;
- Осигуряване на условия за многостепенна координация и взаимодействие на заинтересованите страни на национално, областно и местно ниво в сектора за учене на възрастни;
- Създаване на условия за повишаване на квалификацията, за професионално усъвършенстване на педагогическите специалисти и за кариерното им развитие;
- Привличане, мотивиране и задържане на млади педагогически специалисти до 35 годишна възраст в системата на средното образование;

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическите и оперативните цели на Министерството на образованието и науката са в изпълнението на целите на Стратегията: Европа 2020 и на НП за развитие: България 2020 за намаляване дела на преждевременно напусналите и никога не посещавали училище лица в края на 2020 под 11%.

Поставени са цели за постигане на всеобхватно, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование; за намаляване дела на децата и учениците, които са отпаднали от училище или не са обхванати в предучилищно и училищно образование, с особено внимание към тези деца и ученици, които са в риск от отпадане от училищното образование преди да са завършили основно и/или средно образование или преди да са получили подходяща професионална квалификация; за осигуряване на конкурентноспособна работната сила на максимален брой млади хора. Акцент се поставя върху планирането и реализирането на мерки и дейности, които да задържат децата и учениците в риск от отпадане, независимо от това дали причините са: социални, икономически, образователни, етнокултурни, институционални или здравословни. С изпълнението им ще се осигури намаляване процента на лицата, които трайно не посещават училище или не са обхванати във формално образование.

Осигуряването на достъп до предучилищно и училищно образование и намаляването на дела на отпадналите от училище и на преждевременно напусналите образователната система ученици са фактори с ключова значимост за създаване на благоприятни условия за личностна и професионална реализация, за намаляване на социалното изключване, подобряване на качествените характеристики и конкурентноспособността на работната сила и на благосъстоянието на гражданите.

Във връзка с идентифицирането на рисковете, прилагането на мерки и взаимодействието на всички заинтересовани страни ще продължи изпълнението на Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020 г.) и на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020).

Ученето през целия живот е ключов фактор за икономическия растеж, заетостта и социалното приобщаване. Целите на националната политика за учене през целия живот продължават да бъдат високото ниво на знанията, възможностите за иновации, адаптивността спрямо промените в естеството на работните процеси и пълното социално включване. Дейностите са насочени към осъществяване на напредък за постигане на стратегическите цели, определени в Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г., както следва:

- Повишаване на дела на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас от 87.8% през 2012 г. на 90 % през 2020 г.
- Намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система на възраст от 18 до 24 г. от 12.5% през 2012 г. под 11% през 2020 г.;
- Намаляване на дела на 15 годишните със слаби постижения по:
  - ✓ четене от 39.4% през 2012 г. на 30% през 2020 г.;
  - ✓ математика от 43.8% през 2012 г. на 35% през 2020 г.;
  - ✓ природни науки от 36.9% през 2012 г. на 30.0% през 2020 г.;

- Повишаване на дела на придобилите степен на професионална квалификация в широките области „Информатика”, „Техника”, „Производство и преработка” и „Архитектура и строителство” най-малко на 60% през 2020 г.;
- Повишаване на дела на завършилите висше образование на възраст от 30 до 34 г. от 26.9% през 2012 г. на 36% през 2020 г.;
- Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.5% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. (4 седмичен референтен период);
- Намаляване на дела на неграмотните:
  - ✓ сред лицата на възраст 15-19 г. от 2.0% през 2011 г. на 1.5% през 2020 г.;
  - ✓ сред 20-29 годишните – от 2.3% през 2011 г. на 1.5% през 2020 г.

Всички планирани дейности подкрепят придобиването и непрекъснатото развитие на ключовите компетентности за учене през целия живот в един общ процес.

За ефективно постигане на целите на политиката за учене през целия живот са ангажирани всички заинтересовани страни – държавни институции, социалните партньори и гражданското общество, доставчици на дейности за учене през целия живот и конкретните учащи.

Оперативните и специфични цели на Националната стратегията за развитие на педагогическите кадри гарантират постигането на професионална стабилност и висок обществен статус на педагогическите кадри за утвърждаване ролята им на ключов фактор в повишаване на качеството на образованието. С реализацията ѝ се допринася за изграждане на единна система за образование и продължаваща квалификация, създават се по-добри условия за професионално и кариерно развитие, както и информационно-техническо обезпечаване на образователната система. В управленската програмата на правителството „България 2017-2021“ като водеща задача е определена инвестицията в професионално развитие и квалификация на учителите, за да бъдат те мотивирани и подготвени. От друга страна със Закона за предучилищното и училищното образование също се цели преодоляване на основните предизвикателства, които съвременното общество поставя пред българското образование, гарантира прозрачност и предвидимост по отношение на политиките, които се предприемат в системата по отношение на задължителната квалификация, системата за кариерно развитие на всички педагогически специалисти, атестацията като процес на оценяване на съответствието на дейността на педагогическите специалисти и на директорите с професионалния им профил, както и със стратегията за развитие на детската градина и училището.

Поставени са също така и цели за създаване на предпоставки за успешна социализация и успешно усвояване на българския език, в т.ч и на българските общности в чужбина, насърчаване на академичния обмен в рамките на международни договорености, подпомагане изучаването на български език и култура в университетите на други държави, прилагане на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот.

Полза/ефект за обществото

➤ Постигане на равен достъп на децата и учениците до качествено предучилищно и училищно образование и увеличаване на възможностите за тяхната личностна и професионална реализация;

- Намаляване на социалното изключване и подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на гражданите;
- Осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти;
- Повишен социален статус на българския учител и мотивирани педагогически специалисти;
- Повишени образователни резултати на учениците;
- Намаляване на социалното изключване и подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на гражданите;
- Подпомагане съхраняването и разширяването на българското етнокултурно и образователно пространство.
- Осигуряване на възможност за обучение по български език и литература, история на България и география на България за ученици от семейства на българи-емигранти;
- Създаване на условия и среда за реализиране на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.;

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

Различни институции допринасят за изпълнението на политиката: други министерства, органите на местното самоуправление и на местната администрация, работодателски организации, неправителствени организации и други.

Информация за наличността и качеството на данните

Източникът на данните са поддържаните регистри на МОН в системата на предучилищното и училищното образование, аналитична и отчетна документация и др.

За постигане на целите в областта на политиката ще се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”

Програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

Програма “Училищно образование”

Програма “Развитие на способностите на децата и учениците”

Програма “Образование на българите в чужбина”

Програма „Учене през целия живот”

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

Дейността на Министерството на образованието и науката в областта на равния достъп до качествено висше образование цели насърчаване на усилията на автономните висши училища за непрекъснато развитие на качеството на предлаганото висше образование, подпомагане при въвеждането, развитието и усъвършенстването на вътрешните им системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, осигуряване на условия за

достъп до качествено висше образование, целящо успешна реализация през целия живот, както и създаване на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на Европейския съюз.

Политиката за развитие на научния потенциал е насочена към:

- Ежегоден ръст на средствата за наука;
- Реформиране на управленските и административните структури, свързани с научните изследвания;
- Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания;
- Повишаване на жизнения стандарт и социалния статус на учените и специалистите, заети с научноизследователска дейност;
- Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура;
- Разширяване и задълбочаване на участието на българската научна и иновационна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество;
- Повишаване количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение;
- Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (2014-2020) (ИСИС);
- Изграждането на интегрирано европейско изследователско пространство.

Визия за развитието на политиката

Подобряването на условията за достъп до висше образование ще се постига чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти, като: предоставяне на стипендии; субсидирано ползване на студентски столове и общежития; предоставяне на парични помощи за свободно наета квартира; подпомагане на физическото възпитание и спорта на студентите и утвърждаване на системата за студентско кредитиране.

Актуализирането на рейтинговата система на висшите училища ще продължи да съдейства за постигането на целите на политиката.

Създаването на условия за провеждане на практическо обучение на студентите в реална работна среда също ще допринесе за поддържането и повишаването на качеството на висшето образование, подобряване на взаимовръзката на образованието с бизнеса, целяща бърза и ефективна реализация на завършващите висше образование на пазара на труда.

Развитието на науката в България е свързано с Европейския съюз и с неговите основни политики и тенденции. Тези политики са определени от стратегията „Европа 2020” и са свързани с интензивно финансиране за изследователски дейности, изграждане на нови научноизследователски инфраструктури, създаване на мрежи от национални и съвместни изследователски програми и засилване на сътрудничество на Европа с трети страни, включване в

съвместни изследователски проекти и мрежи, участие при изграждането на регионално значими научни инфраструктури и поощряване на трансфера на знания и опит.

С реализацията на Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. и Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура 2017-2023 ще се създадат условия за бързо, мащабно и дългосрочно развитие на системата за научни изследвания в България, като се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии. Също така ще способстват изграждането и ефективното използване на модерна и устойчиво поддържана научноизследователска инфраструктура. Това ще съдейства за задържане на млади таланти в България, засилване на интеграцията на българската наука в обществото, издигане на международния авторитет на България в областта на науката и като краен резултат да се постигнат икономически растеж и значително повишаване качеството на живот в страната.

Визията за развитието на науката в България е за повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност. Концентрирането на ресурси в приоритетни области на научните изследвания, ефективното използване на националните и европейски фондове и подобряването на съотношението между институционално и програмно финансиране също ще даде своя принос. Усилията са насочени към: развитие на съвременни центрове за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания, създаване на ново поколение учени, подкрепа за утвърдените учени и възвръщане на престижа на професията „учен”, повишаване участието на индустриални партньори в процеса на иновациите и подобряване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото; въвеждане на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност, която ще дава възможност държавата да анализира доколко ефективна е научната политика и да набелязва мерки за нейното усъвършенстване на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството на научноизследователската дейност със световните и европейските стандарти.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическите и оперативните цели са подобряване качеството на висшето образование и обучение в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието, за тяхното постигане ще се прилагат мерки:

- Прилагане на система от критерии за качество с академична и пазарна ориентираност;
- Усъвършенстване на системата за акредитация;
- Утвърждаване на гъвкавостта като основен организиращ принцип на университетското образование;
- Подобряване управлението на университетите, подкрепа за развитието на млади учени и специализанти – докторанти, постдокторанти;
- Разработване на научноизследователски програми в хоризонтални научни организации и висши училища;
- Провеждане на специална политика за разширяване на висшето образование;

Стратегическата цел на политиката за развитие на научния потенциал е превръщането на науката в България в основен фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности, изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент от Европейското изследователско пространство, засилване на

интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“ – образование, научни изследвания и иновации, както и модернизация на научните организации и повишаване статуса на учения в обществото.

Оперативните цели са:

➤ Повишаване дела на публичното финансиране на научноизследователската дейност, което да окаже ускоряващ ефект върху частното финансиране.

➤ Обвързване на институционалното финансиране за наука с реалните научни резултати и разработване на система за допълнително институционално финансиране, която да не е обвързана със субсидията за обучение на студенти, а с резултатите от научната дейност.

➤ Създаване на структура за управление на инструментите за насърчаване на научните изследвания, мониторинг върху научноизследователската дейност в страната, организиране периодичната оценка на научни организации и осъществяване на методични функции по приложение на критериите за атестиране на учените.

➤ Въвеждане на единни минимални национални критерии за научни степени и академични длъжности по отделните научни области.

➤ Разработване и прилагане на периодично атестиране на научните организации и висшите училища, съобразено със спецификата на отделните науки, и провеждане на независима международна оценка, както и периодично атестиране на учените.

➤ Създаване и развитие на центрове за върхови постижения, центрове за компетентност, регионални научни центрове, в приоритетните направления.

➤ Приемане на общи за страната принципи, условия за ползване и отчитане на използването на наличната уникална инфраструктура от национално и регионално значение, придобита с публични средства.

➤ Разработване на механизъм и програма за активно участие на българските държавни органи и българските представители в органите на ЕС при формирането на европейските политики, стратегии и инструменти, свързани с научноизследователска и развойна дейност (НИРД), като се отчитат специфичните особености на страната.

➤ Синхронизиране на националните инструменти за финансиране на научни изследвания с оперативните програми и европейските програми и инструменти за финансиране на НИРД.

➤ Разработване и изпълнение на национални научни програми и тематични секторни програми за провеждане на научни изследвания по обществените предизвикателства в партньорство между Фонд „Научни изследвания“, ресорни министерства и ведомства, публични национални и местни структури.

➤ Разработване и приемане на нормативен документ, регламентиращ провеждане на научни изследвания по заявка на държавни или местни органи и определящ управленските решения, които задължително изискват предварително провеждане на насочено научно изследване или становище от компетентна научна организация, звено или учен.

➤ Създаване специфични механизми за бързо възлагане и провеждане на научни изследвания в отговор на неотложно възникнали потребности и проблеми от национално или регионално значение.

➤ Разработване и изпълнение на стратегически програми за научни изследвания в приоритетните области на ИСИС.

➤ Включване в инициативи за съвместни научни програми за научни изследвания със споделено финансиране със страните – членки на ЕС, и Европейската комисия и участие в европейски и международни мрежи за такива изследвания.

➤ Интернационализация на българската наука и интегрирането и в европейското изследователско пространство;

➤ Интегриране в глобалната информационна мрежа;

В рамките на заложените цели в изпълнение на политиката ще бъдат реализирани следните действия:

➤ Координация на регионалните, европейските и транс европейските научни и иновационни програми;

➤ Подобрена връзка между отделните страни на триъгълника на знанието: висше образование – научни изследвания – иновации;

➤ Развитие и изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на научната стратегия;

➤ Оценка и анализ на научноизследователската дейност;

➤ Подкрепа за участие на българските учени в двустранни, европейски и международни програми;

➤ Поддържане на Национална интерактивна платформа за връзката „наука-бизнес“;

➤ Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.

Полза/ефект за обществото

➤ Поддържане на равен достъп до качествено висше образование на българските граждани чрез регулиране на държавния прием по професионални направления;

➤ Висше образование, базирано на развитието на научноизследователската дейност и иновациите, развиващо активни умения и способности на студентите, насочени към нуждите на националния и европейския пазар на труда;

➤ Повишаване мобилността с цел обучение, научни изследвания и упражняване на професия;

➤ Подобряване на условията за равния достъп чрез финансово подпомагане на студенти, докторанти и специализанти.

➤ Подобрена връзка между отделните страни на триъгълника на знанието: висше образование – научни изследвания – иновации;

➤ Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни и иновационни програми;

➤ Развитие и изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;

➤ Поддържане и разширяване на достъпа до електронни бази данни;

➤ Подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;

➤ Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.

- Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия
- Членство в престижни международни организации, като един от способите за достъп до световно знание и работа с най-прецизни и последно поколение съоръжения.
- Участие в европейските и международни научни организации за подпомагане обмяна на знания, на учени и възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения, координация на Хоризонт 2020, поддържането на национална контактна мрежа, участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт 2020.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката

Различни институции допринасят за изпълнението на политиката: научни организации, университети, центрове, малки и средни предприятия и други организации, които осъществяват научна и развойна дейност.

Информация за наличността и качеството на данните

Източникът на данните е информационната система на МОН – поддържаните регистри за висшето образование, регистър на научната дейност, регистрите на Националната агенция за оценяване и акредитация, Националния център за информация и документация световните реферативни и наукометрични бази данни и други.

За постигане на целите на политиката ще се изпълняват следните бюджетни програми:

Програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”

Програма „Студентско подпомагане”

Програма „Международен образователен обмен”

Програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

Програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”

За постигане на целите на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот и на политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал ще допринасят процедурите по Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.” в трите приоритетни оси:

- Приоритетна ос № 1 „Научни изследвания и технологично развитие“;
- Приоритетна ос № 2 „Образование и учене през целия живот“;
- Приоритетна ос № 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“.

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА ЗА 2018 Г.

Описание на приходите по бюджета на Министерството на образованието и науката

ПРИХОДИ (в хил. лв.)	<i>Бюджет</i> <i>2018 г.</i>
Общо приходи:	13 100,0
<i>Данъчни приходи</i>	
<i>Неданъчни приходи</i>	
Приходи и доходи от собственост	10 843,7
Приходи от държавни такси	730,0
Глоби, санкции и наказателни лихви	35,0
<i>Други</i>	1 491,3
в т.ч. внесени ДДС и други данъци върху продажбите	-1 100,0

Описание на разходите по бюджета на Министерството на образованието и науката

Разходи по области на политики и бюджетни програми		
Класификационен код съгласно РМС № 502 от 2017 г.	Наименование на областта на политика / бюджетната програма	Сума (в лева)
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	524,252,100
1700.01.01	Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	95,738,100
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	118,582,200
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	287,808,500
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	8,292,100
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	11,461,100
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	2,370,100
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	55,148,100
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	8,346,300
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	9,564,300
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	3,671,400
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	20,237,300
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	13,328,800
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	5,070,300
	Общо:	584,470,500

Описание на разходите общо за образование и наука

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	БЮДЖЕТ									
	2018 г.	(в хил. лв.)	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ
	Общо разходи	4,246,056.00	584,470.50	3,661,585.50	380,998.77	422,416.17	0.00	3,823,639.83	162,054.33	3,661,585.50
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	3,047,445.80	524,252.10	2,523,193.70	380,998.77	380,998.77	0.00	2,666,447.03	143,253.33	2,523,193.70
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	185,212.40	95,738.10	89,474.30	22,638.10	22,638.10		162,574.30	73,100.00	89,474.30
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	167,979.16	118,582.20	49,396.96	70,428.87	70,428.87		97,550.29	48,153.33	49,396.96
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	2,603,132.74	287,808.50	2,315,324.24	273,808.50	273,808.50		2,329,324.24	14,000.00	2,315,324.24
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	10,292.10	8,292.10	2,000.00	8,292.10	8,292.10		2,000.00	0.00	2,000.00
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	11,461.10	11,461.10	0.00	3,461.10	3,461.10		8,000.00	8,000.00	0.00
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	69,368.30	2,370.10	66,998.20	2,370.10	2,370.10		66,998.20	0.00	66,998.20
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	1,193,539.90	55,148.10	1,138,391.80	0.00	36,347.10	0.00	1,157,192.80	18,801.00	1,138,391.80
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	704,469.80	8,346.30	696,123.50	0.00	8,248.30		696,221.50	98.00	696,123.50
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	79,257.60	9,564.30	69,693.30	0.00	1,414.30		77,843.30	8,150.00	69,693.30
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	3,671.40	3,671.40	0.00	0.00	2,681.40		990.00	990.00	0.00
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	379,273.10	20,237.30	359,035.80	0.00	20,237.30		359,035.80	0.00	359,035.80
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	26,868.00	13,328.80	13,539.20	0.00	3,765.80		23,102.20	9,563.00	13,539.20
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	5,070.30	5,070.30	0.00	0.00	5,070.30		0.00	0.00	0.00

ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ

1700.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ”

1.1. Цели на бюджетната програма

Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование чрез:

- Прилагане на Закона за предучилищното и училищното образование, на държавните образователни стандарти и на Закона за професионалното образование и обучение;
- Усъвършенстване на нормативната уредба и структурата на образователната система;
- Подобряване на управлението в образователната система за осигуряване на качеството ѝ;
- Развитие на нови възможности за хоризонтална и вертикална проходимост в системата;
- Подобряване на ефективността на учебния процес;
- Ориентиране на училищното образование към провокиране на мисленето и прилагане на изследователски подход в обучението;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията, уменията и компетентностите на учениците от различни видове училища и от различни населени места;
- Развитие на нови възможности за преход както между образователните степени, така и между различните видове училища, въз основа на покрити общи образователни стандарти;
- Осигуряване на достъпни и качествени услуги за кариерно ориентиране и осигуряване на възможности за избор на профилирано или професионално образование, професионално обучение или реализация на пазара на труда;
- Ефективно планиране на приема на ученици в профилираните и професионални паралелки, съобразено с нуждите на икономиката по области и общини;
- Създаване на условия за признаване на знания, умения и компетентности, придобити в различен контекст с цел последващо обучение
- Изграждане на достъпна и адаптивна на пазара на труда система на професионално образование и обучение;
- Осигуряване на достъпни и обективни данни, които са в основата на анализа за състоянието на системата и за определяне на мерки за нейното усъвършенстване;
- Подобряване на контрола в образователната система;
- Създаване на условия за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти и на наставниците чрез организиране и провеждане на обучения; Създаване на подкрепяща среда за млади учители до 35-годишна възраст и задържането им в системата, създаване на програми за наставничество, условия за повишаване на квалификацията и условия за провеждане на педагогическа практика в образователните институции;

1.2. *Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги* – деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование, студенти, завършващи педагогически специалности, педагогически специалисти (включително и тези зад граница), обучаеми в институциите за професионално обучение и образователните институции

1.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Политики за стратегическо развитие и информационно осигуряване“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Учебници и училищна документация“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Квалификация и кариерно развитие“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Центъра за информационно осигуряване на образованието, Център за оценяване в предучилищното и училищното образование, Центъра за учебно-тренировъчните фирми, Национално издателство за образование и наука „Аз Буки“, Националният център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и Националният музей на образованието – Габрово.

1.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Разработени и актуализирани законови и подзаконовни нормативни актове	Брой	2
Разработени и утвърдени нови или актуализирани учебни програми във връзка и новата образователна структура по ЗПУО и Наредба № 4/2015 г. за учебния план	Брой	19
Разработени нови Учебно-изпитни програми за ДЗИ за профилирана и общообразователна подготовка	Брой	19
Изготвени и публикувани информационни материали за нормативни документи, национални и международни политики	Брой	3
Изготвени мониторингов и отчетен доклад за изпълнението на Стратегията за развитие на ПОО и план за действие за периода 2018-2020 г.	Брой	2
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	Брой	13
Относителен дял на учениците положили изпити по НВО по етапи и ДЗИ	%	75%
Проведени национални съвещания и работни срещи за методическа подкрепа на началниците и на експертите от РУО, с директорите на училища, със социални партньори	Брой	12
Извършени проверки по спазването на държавните образователни стандарти, ЗПУО и други нормативни актове в системата на предучилищното и училищното образование	Брой	11
Разработване на национална система за обучение чрез работа/дуална система на обучение	Времева	x
Разработени и утвърдени типови учебни планове за ПОО и по новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО	Брой	3200
Разработени и утвърдени учебни програми във връзка с прилагането на типовите учебни планове за ПОО и новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО	Брой	200
Ученици от професионални гимназии, придобили степен на професионална квалификация	%	86
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в реална работна среда	%	85
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в учебни предприятия	Брой	4200
Поддържане на регистър на държавните и общинските училища и обслужващи звена, провеждащи обучение в учебни предприятия	Времева	x
Поддържане на регистри и служби за он-лайн обучение в учебни предприятия	Брой	5
Разработени/актуализирани държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии	Брой	15
Училища, определени като иновативни	Брой	200

Училища, определени като училища с национално значение	Брой	10
Разработени национални изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, съгласно ЗПОО	Брой	10
Обучени учители, обучители, наставници в системата на ПОО по технически/професионални компетентности	Брой	1000
Поддържане на регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти	Брой	1
Проверки за изпълнение на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти	Брой	20
Училища с високоскоростен интернет достъп	%	100
Училища със зони за безжичен интернет (WiFi) достъп	%	30
Училища, обхванати от информационно управленската система на образованието	%	100
Училища, ползващи платформи за е-обучение	%	50
Образователни институции, включени в опорна високоскоростна мрежа	Брой	200
Институции от системата на училищното и предучилищното образование, подкрепени за внедряване на образователни иновации (специализиран хардуер и др.)	Брой	500
Обучени педагогически специалисти	Брой	5000
Проведени събития семинари, конференции и др.	Брой	5
Проведени проучвания, изследвания и анализи	Брой	3
Подобряване, развиване на уменията и повишаване на квалификацията на служителите в администрацията на РУО и МОН, свързана с продължаващата квалификация на педагогическите кадри	Брой обучения/ обучени	2/28
Разработване на система – единна платформа за дистанционно обучение на учителите, вкл. и за осъвременяване и разширяване на ключови компетенции – чуждоезикови, дигитални, иновации	Брой	1
Мониторинг на дейностите, проведени по НП „Квалификация“ и по Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри	Брой оценка	1
Осигурени със задължителна училищна документация детски градини, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие	Брой	4 400
Осигурени документи за признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация, придобити в чужбина	Брой осигурени РУО	28
Поетапно разработване на проект на национална електронна информационна система на предучилищното и училищното образование	Брой модули	1
Оценени и одобрени познавателни книжки, учебници и учебни комплекти, създадени по новите учебни програми	Брой направления/ общообразователни учебни предмети/ нива по ЧЕ от ОЕЕР, за които са оценени/одобрени учебници	за III ПГ - 6 за IV ПГ - 6 за III кл. - 14 за VII кл. - 17 за IX кл. - 18 за IX (инт.) кл. - 5 по ЧЕ - 12
Удостоени от министъра педагогически специалисти с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	Брой	200
Разработен проект на Модел на добавената стойност в училищата	Брой	1
Апробиран проект на Модел на добавената стойност в училищата	Брой	-
Изготвен анализ/отчет в областта на предучилищното/училищното образование/ професионално образование и обучение.	Брой	1

1.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

1.5.1. Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

1.5.2. Управление на качеството

1.5.3. Оценяване на резултатите от обучението

1.5.4. Ориентиране на средното образование към пазара на труда

1.5.5. Информационни и комуникационни технологии в българските училища

1.5.6. Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

1.5.7. Финансова децентрализация

1.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

1.6.1. Дейности по продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

- Разработване на подзаконовни нормативни актове във връзка с промени на закони, уреждащи отношенията в системата на предучилищното и училищното образование;
- Актуализиране и изпълнение на стратегически документи и закони и подзаконовни нормативни актове в сферата на професионалното образование и обучение;
- Изготвяне и публикуване на информационни материали, свързани с нови или променени закони, уреждащи отношенията в системата на предучилищното и училищното образование и на съпътстващите ги подзаконовни нормативни актове;
- Разработване на мониторингов и отчетен доклад за Стратегията за развитие на Професионалното образование и обучение, както и на План за действие за периода 2018-2020 г.
- Организиране на семинари, работни срещи и конференции за въвеждане на иновативни методи на преподаване, включващи използване на съвременни технологии на национално и международно ниво;
- Участие в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европа, подпомагащи изпълнението на националните политики и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи;
- Участие в тематични работни групи по програми на ЕК (Работна програма “Образование и обучение 2020”) и в партньорски визити в областта на училищното образование, както и организирането на такива в България;
- Изготвяне и издаване на информационни материали, свързани с международни програми и проекти;
- Въвеждане на европейски инструменти в системата на професионалното образование и обучение;
- Разработване и утвърждаване на учебна документация в професионалното образование и обучение;
- Организиране на дейностите по събирането на информация и подбор на предложенията за удостоверяване с награда „Св. Иван Рилски” на директори с принос в развитието на българското

образование, на грамота „Неофит Рилски” за педагогически специалисти с принос в развитието на образованието и с награда „Константин Величков” за педагогически специалисти за принос в работа с ученици с изяви дарби, за постижения в работата с деца и ученици за преодоляване на проблемно поведение, принос в развитието на способностите и компетентностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование и придобиване на умения за лидерство;

- Организиране и координиране дейностите, свързани с движението на учениците;
- Поддържане и развитие на модул „Отсъствия“ към Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование.

1.6.2. Дейности по продукт/услуга - Управление на качеството

- Разработване на административни актове, регламентиращи образователния процес;
- Разработване и апробиране на Модел на добавената стойност в училищата
- Информираниост за готовността за откриването на учебната година, осигуреността на отоплителния сезон, санитарно-хигиенните условия и ресурсната обезпеченост в образователните институции;
- Изготвяне на анализ/отчет в областта на предучилищното/училищното образование/ професионално образование и обучение;
- Разработване на политики и механизми, свързани с приема на ученици; Организиране и координиране на дейностите по утвърждаване на държавния план прием съобразно потребностите на пазара на труда, интересите на учениците и възможностите на училищата; Поддържане, усъвършенстване и развитие на софтуерния продукт за държавния план прием на ученици;
- Прилагане на държавните образователни стандарти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Прилагане на вътрешни системи за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение;
- Контрол по прилагане и спазване на нормативните актове в системата на предучилищното и училищното образование в образователните институции и регионалните управления на образованието;
- Разработване на предложения за откриване, регистрация, преобразуване, промени, закриване, отписване и заличаване на институции в системата на предучилищното и училищното образование; разработване на система от критерии и показатели за усъвършенстване на системата на оптимизация на училищната мрежа;
- Координация и контрол по изпълнението на оптимизацията на училищната мрежа от държавни и общински училища и обслужващи звена;
- Подготовка на актуализиран списък на средишните училища и детски градини - събиране, обобщаване и анализиране данни от регионалните управление на образованието и общините, свързани с модела на „средишните училища”;
- Подготовка на актуализиран списък на защитените училища и детски градини - събиране, обобщаване и анализиране данни от регионалните управления на образованието и общините, свързани с модела на „защитените училища”;

- Провеждане на процедури за определяне на училища като иновативни; Провеждане на процедури за определяне на училища с национално значение;
- Осигуряване на условия за вписване в публичния регистър на институциите и функциониране на частните училища и частните детски градини според Закона за предучилищното и училищното образование;
- Организиране и провеждане на работни срещи и съвещания за методическо подпомагане (с началници и с експертите от регионалните управления на образованието, с директорите на гимназии и училища, с учителите-методици и с учителите по предмети от общообразователната или професионалната подготовка, със социални партньори и други);
- Разработване и внедряване на национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите;
- Разработване, актуализиране, утвърждаване и осигуряване на документите от задължителната училищна документация в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите;
- Оценяване и одобряване на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти в съответствие с държавните образователни стандарти;
- Методическо подпомагане на експерти и учители, наставници;
- Информационна осигуреност на системата на предучилищното и училищното образование;
- Усъвършенстване, поддържане и разширяване на управленска информационна система на предучилищното и училищното образование и актуализиране на данните в регистрите на МОН и изготвяне на анализи, справки и прогнози с цел подпомагане взимането на управленски решения свързани с образователната система;
- Поддържане, усъвършенстване и развитие на електронния вариант за подаване на информация и начина за съхранение и обработка на данните в Национална електронна информационна система на предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО).

1.6.3. Дейности по продукт/услуга - Оценяване на резултатите от обучението

- Организиране, координиране и контрол на провеждането на национални външни оценявания в края на всеки етап на образование и на външни оценявания по общообразователни предмети с представителна извадка от ученици в края на отделните класове с цел изграждане и утвърждаване в практиката на съвременна и ефективна система на външно оценяване;
- Провеждане на Национално он-лайн външно оценяване на дигиталните компетентности;
- Усъвършенстване на съдържанието и на организацията на държавните зрелостни изпити, утвърждаване на техния престиж като надежден измерител на изхода от средното образование и превръщането им в предпоставка за прием във висши училища;
- Изготвяне на нови учебно-изпитни програми за държавни зрелостни изпити за учебни предмети, изучавани в профилирана подготовка и в общообразователна подготовка;
- Разработване на Национални изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация;
- Организиране, координиране и контрол на провеждането на държавни изпити за придобиване степен на професионална квалификация;

- Обобщаване и анализиране на резултатите от държавните зрелостни изпити и от държавните изпити за придобиване на професионална квалификация и набелязване на мерки за подобряване на обучението;
- Създаване на условия за включване на българската образователна система в сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт в контекста на европейските изисквания;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията и уменията на учениците от различните видове училища и населени места;
- Развитие на нови възможности за преход както между образователните степени, така и между различните видове училища, въз основа на покрити общи образователни стандарти.

1.6.4. Дейности по продукт/услуга - Ориентиране на средното образование към пазара на труда

- Разработване на механизми за информиране на системата на професионалното образование и обучение за потребностите на пазара на труда и вземане на съответните управленски решения;
- Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение;
- Актуализиране/разработване на държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии в съответствие със заявени потребности относно професионалните компетентности на наеманите лица;
- Изготвяне на актуализиран списък на приоритетните и защитените от държавата специалности от професии за осигуряване на икономическото развитие на дадена област и критерии, по които да бъдат определени;
- Разработване и прилагане на модел за обучение чрез работа (дуална система);
- Провеждане на учебна и производствена практика, както и обучение чрез работа (дуална система на обучение) за икономическите специалности вкл. и в учебни предприятия (УТФ);
- Разработване на механизми и организиране на формати за партньорство на заинтересованите страни за развитие на професионалното образование и обучение и за активизиране присъствието на реални работодатели в професионалните гимназии и осигуряване на взаимодействие с работодателските организации;
- Развитие на партньорство с бизнеса за обучение в реална работна среда чрез работа (дуална система) и съдействие за провеждането на учебни и производствени практики в реална работна среда;
- Развитие на сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение по браншове за отделните сектори на икономиката;
- Развитие на системата за кариерно ориентиране в училищното образование;
- Провеждане на обучение за осъвременяване на техническите/професионални компетентности на учители/преподаватели в професионалното образование и обучение;
- Интегрирано обучение в рамките на средното образование за придобиване на предприемачески и социални умения, необходими за успешна професионална реализация вкл. и чрез учебни предприятия (УТФ).

1.6.5. Дейности по продукт/услуга - Информационни и комуникационни технологии в българските училища

- Развитие и укрепване на ИКТ инфраструктура - разширяване и развитие на опорна мрежа и оптична свързаност към образователни институции, разгръщане и резервираност на облачна среда и виртуализация, изграждане на WiFi зони в образователните институции, достъп до национални, европейски и световни образователни инфраструктури, доставка на иновативен хардуер, подновяване на съществуващите информационни и комуникационни технологии и мощности в училищата;
- Развитие, агрегиране и използване на образователно съдържание – създаване и/или лицензиране на подходящи е-помагала, локализация на стойностни електронни образователни ресурси, обособяване на единна точка за достъп до информация и образователно съдържание, разработка на специфични е-ресурси за деца със СОП и др.;
- Обучение по добри ИКТ практики в класната стая - създаване и ползване на електронно образователно съдържание, внедряване на добри ИКТ практики в класната стая, сертифициране и тестване на е-умения и др.;
- Системи за управление – развитие и поддръжка на системи за електронна идентификация, единна информационна система за регистрите и документите в образованието, управленска информационна система и безхартиен документооборот в училище, обособяване на специализиран helpdesk за нуждите на програмата, разработване на системи за онлайн оценяване, система от индикатори за оценка на въздействието на ИКТ и др.

1.6.6. Дейности по продукт/услуга - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

- Прилагане на Държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, включващ задължителната квалификация, система за кариерно развитие на всички педагогически специалисти, атестацията като процес на оценяване на съответствието на дейността на педагогическите специалисти и на директорите с професионалния им профил, както и със стратегията за развитие на детската градина и училището, прилагане на статута на стажант-учителя и на учителя-наставник и др.;
- Разработване на мерки и политики за привличане, мотивиране и задържане на млади педагогически специалисти до 35 годишна възраст в системата на средното образование;
- Провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на учителите по приоритетни направления, на педагогическите специалисти с ръководни функции (директори и заместник-директори на образователни институции) и с подкрепящи и консултативни функции (психолози, логопеди, педагогически съветници, ресурсни учители и др.);
- Провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на млади учители на възраст до 35 години като мярка за мотивирането, задържането и развитието им в системата на средното образование;
- Провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на експерти от регионалните управления на образованието и от МОН, свързана с продължаващата квалификация на педагогическите кадри;
- Мониторинг на дейностите, провеждани по НП "Квалификация" и по Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри;

- Подготовка на учители за провеждане на обучение по осъвременени учебни програми и за развиване на ключови компетентности и за поетапното въвеждане на осъвременена профилираната подготовка;
- Разработване на система – единна платформа за дистанционно обучение на учителите, вкл. и за осъвременяване и разширяване на ключови компетенции – чуждоезикови, дигитални, иновации.
- Създаване и поддържане на информационен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти;
- Поддръжка на Информационен портал „Национална педагогическа мрежа“ в изпълнение на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри 2014 – 2020 г.

1.6.7. Дейности по продукт/услуга – Финансова децентрализация

- Промяна в модела на финансиране на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците;
- Мониторинг и контрол на прилагането на системата на делегирани бюджети;
- Методическо подпомагане на общините при разработването на формули за разпределението на средствата по разходни стандарти за делегираните дейности по образование.

1.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	22,638,100
<i>от тях за:</i>	
Персонал	11,567,700
Издръжка	11,070,400
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	73,100,000
<i>от тях за:</i>	
1. Издръжка, в т.ч.:	
Средства за изпълнение на Национални програми за развитие на образованието	58,000,000
Възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование	14,700,000
Участие на Р България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт	400,000
III. Общо разходи (I+II)	95,738,100

1700.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “УЛЕСНЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ОБРАЗОВАНИЕ. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ”

2.1. Цели на бюджетната програма

- По-пълно обхващане и задържане на учениците, подлежащи на задължително образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система;
- Осигуряване на равен старт в първи клас чрез обхващане на децата в задължителна предучилищна подготовка;
- Социализиране и интегриране в образователния процес на деца, чийто майчин език е различен от българския;
- Осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици и с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;
- Създаване на условия за приобщаващо образование за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на бежанци при съхраняване и развиване на културната им идентичност;
- Реализиране на новите функции на специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.

2.1. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги – деца в държавните, общинските и частните детски градини, ученици в училищата, деца и ученици със специални образователни потребности, деца и ученици с хронични заболявания, деца и ученици с комуникативни нарушения, деца и ученици в риск, ученици с девиантно поведение, деца и ученици от етническите малцинства и от семейства на бежанци и мигранти, педагогически специалисти, образователни институции

2.2. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Учебници и училищна документация”, "Приобщаващо образование", „Финанси”, "Политики за стратегическо развитие и информационно осигуряване", Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“, регионалните управления на образованието, Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Държавен Логопедичен център - София и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

2.3. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Деца в задължителна предучилищна възраст, осигурени с учебни помагала/познавателни книжки за безвъзмездно ползване	Брой	130 000
Ученици от I до IV клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване	Брой	268 000
Ученици от V – VII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	Брой	195 000

Ученици с нарушено зрение, осигурени с учебници или учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт	Брой	1000
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници по специалните учебни предмети	Брой	750
План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на ПНУ(2013-2020)	Брой	1
Функциониращ пилотен проект на модел на система за ранно предупреждение	Брой	1
Подготвен междинен доклад за изпълнението на Стратегията за намаляване дела на ПНУ (2013-2020)	Брой	1
Детски градини и училища, осигуряващи подкрепа на деца за достигане на училищна готовност	Брой	130
Отчет за изпълнение на Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства (2015-2020)	Брой	1
Увеличаване на броя на децата и учениците със СОП, включени за обучение в общообразователна среда.	%	10%
Увеличаване на броя на ресурсните учители и на другите специалисти с педагогически функции, подпомагащи приобщаващото образование.	%	8%
Дейности за подготовка на директори и педагогически специалисти за работа с деца и ученици със СОП	Брой	10
Деца и ученици, търсещи или получили международна закрила и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст, преминали обучение по български език като чужд	Брой	40
Обучени педагогически и управленски кадри от РУО, училища и детски градини, преминали обучения и участвали в семинари по интеркултурно образование в българоезична мултиетническа среда	Брой	100
Деца и ученици на ресурсно подпомагане	Брой	14 000
Детски градини с въведен модел за ранно оценяване на образователните потребности на децата и за превенция и ранна интервенция на учителните им затруднения.	Брой	25
Брой финансирани проекти по приоритети от тригодишната програма на ЦОИДУЕМ	Брой	45
Осъществен мониторинг на финансирани проекти	Брой	45
Срещи за информиране за възможностите за участие в конкурсните процедури по изпълнение на тригодишната програма	Брой	15
Оценка на ефекта от изпълнението на финансираните проекти	Брой	1

2.4. Предоставяни по програмата продукти/услуги

2.4.1. Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование;

2.4.2. Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности;

2.4.3. Приобщаващо образование на деца и ученици от етническите малцинства;

2.4.4. Приобщаващо образование на деца и ученици от семейства на мигранти и на бежанци;

2.4.5. Реформиране и модернизиране на специалните училища

2.5. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

2.5.1. Дейности по продукт/услуга - Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

- Анализиране причините за отпадане и преждевременно напускане на училище и разработване на програми и мерки за превенция;
- Прилагане на политики и мерки за превенция, интервенция и компенсиране на преждевременното напускане на образователната система;
- Прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение № 373 на Министерския съвет от 05.06.2017 г.;
- Апробиране на модел на система за ранно предупреждение за отпадане от предучилищно и училищно образование; Анализ и оценка на модела на система за ранно предупреждение;
- Разработване на междинни доклади и оценка на изпълнението на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Провеждане на национална конференция за анализ на изпълнението на целите, заложи в Стратегията за намаляване дела на преждевременното напусналите образователната система /2013-2020/;
- Функциониране на електронна платформа за набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на намаляване дела на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система;
- Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците;
- Осигуряване на условия за обхващане на децата в детските градини и групите за предучилищно образование;
- Осигуряване на средства за транспорт за децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от населени места, в които няма детска градина или училище, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование; Координация и контрол по изпълнението му; Поддържане и актуализиране на база – данни с маршрути, брой деца и ученици и декларации; Изготвяне на справки и анализи;
- Осигуряване провеждането на допълнително обучение по учебни предмети, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование;
- Осигуряване на допълнително обучение в подготвителните групи в детски градини и училища на „деца в риск“ или деца, чийто майчин език е различен от българския;
- Осигуряване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от децата в групите за задължително предучилищно образование и учениците в I-VII клас;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници, отпечатани на брайлов шрифт, за учениците с нарушено зрение;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания – с увреден слух;

2.5.2. Дейности по продукт/услуга – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

- Осигуряване на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности;

- Осигуряване на подкрепяща среда за провеждане на национално външно оценяване и на държавните зрелостни изпити за ученици със специални образователни потребности;
- Организиране и осъществяване на обучения на експерти от регионалните управление на образованието, директори и педагогически специалисти за работа с деца и ученици със специални образователни потребности;
- Организиране и провеждане на обучения на логопедите в системата на предучилищното и училищното образование за работа с комуникативните нарушения като превенция на обучителните трудности в Държавния логопедичен център;
- Организиране и провеждане на супервизии в пилотни детски градини и осъществяване на програми за родителска интервенция;
- Организиране и провеждане на обучения на педагогическите специалисти от детските градини за работа със скрининг теста и програмите за психомоторно, когнитивно и езиково развитие за ранно откриване и превенция на обучителните трудности;
- Осигуряване на подкрепа на деца и ученици с комуникативни нарушения и обучителните трудности;
- Осигуряване на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование;
- Подкрепа за въвеждане на модел за ранно оценяване на образователните потребности и за превенция на обучителните затруднения при деца;
- Осъществяване на дейности, свързани с осигуряване на обща и на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности;
- Въвеждане на стандарти в логопедичната практика и на невропсихологичната рехабилитация като водеща в логопедичната терапия;
- Осигуряване на необходимото ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности от регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;
- Организиране и осъществяване на дейности, свързани с промяна на нагласите в подкрепа на приобщаващото образование;
- Координиране на дейностите, свързани с членството на България в Европейската агенция за специални потребности и приобщаващо образование.

2.5.3. Дейности по продукт/услуга - Приобщаващо образование на деца и ученици от етническите малцинства

- Подпомагане осъществяването на дейности, свързани с осигуряването на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства;
- Подкрепа за прилагане на ефективни форми на интеркултурно образование за децата и учениците от етническите малцинства;
- Осъществяване на междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на децата и учениците от етническите малцинства в системата на предучилищното и училищното образование;
- Оказване на методическа помощ при разработване на едногодишните планове за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства на областно,

общинско и училищно ниво в съответствие с целите на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;

- Организиране и провеждане на обучения на експерти от регионалните управления на образованието, директори, педагогически специалисти, медиатори за работа в мултикултурна среда, за интеркултурно образование и работа с деца и ученици от етническите малцинства;
- Провеждане на информационни кампании за привличане и мотивиране за завършване на основно, средно и висше образование на младежи от уязвими етнически общности;
- Разработване на годишни отчети и междинен отчет за изпълнението на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- Функциониране на електронна платформа за набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- Участие в изпълнението на споразумението по тематичен фонд „Фонд за реформа, свързана с приобщаването на ромите и другите уязвими групи“ от рамково споразумение между Р България и федералния съвет на Конфедерация Швейцария;
- Финансиране и администриране на проекти, свързани с дейности, допринасящи за осигуряването на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.

2.5.4. Дейности по продукт/услуга - Приобщаващо образование на деца и ученици от семейства на мигранти и на бежанци

- Осъществяване на дейности, свързани с интеркултурно образование за децата и учениците, търсещи или получили международна закрила, и мигранти;
- Осъществяване на междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и на мигранти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Създаване и поддържане на база данни за интегрираните в образователната система деца на мигранти и бежанци;
- Координиране на дейности, свързани с обучение на деца, търсещи или получили международна закрила и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст по български език като чужд, съгласно Наредба № 6 за усвояването на българския книжовен език;
- Координиране на дейности, свързани със специализирана подготовка на педагогически специалисти за обучение по български език като чужд език в начален етап на учениците в задължителна училищна възраст – деца на бежанци и на мигранти;
- Организиране и провеждане на обучения на експерти от регионалните управления на образованието, директори и педагогически специалисти за работа с деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти;
- Повишаване на информираността на учениците, учителите и родителите по въпроси, свързани с приобщаващото образование на търсещите и получили международна закрила лица.

2.5.5. Дейности по продукт/услуга - Реформиране и модернизиране на специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа

- Организиране и координиране на дейности, насочени към подкрепа на специалните училища за деца със сензорни увреждания и на центровете за специална образователна подкрепа за реализиране на новите им функции за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности;
- Въвеждане на алтернативни модели за работа с ученици от възпитателни училища-интернати и социално-педагогическите интернати (ВУИ и СПИ) и за реформиране на организацията и функционирането на ВУИ и СПИ;
- Организиране и координиране на дейности за провеждане на обучения на директори и педагогически специалисти от специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа.

2.6. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	
	Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи		70,428,870
<i>от тях за:</i>		
Персонал		64,762,900
<i>в т.ч. Персонал без делегирани бюджети</i>		<i>3,051,180</i>
Издръжка		5,665,970
Капиталови разходи		0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета		48,153,330
<i>от тях за:</i>		
1. Издръжка, в т.ч.:		
Средства за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти по ПМС № 79/2016 г.		37,000,000
Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4 /2005 г.		1,100,000
2. Стипендии, в т.ч.:		
Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 33/2013 г.		10,053,330
III. Общо разходи (I+II)		118,582,200

1700.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ”

3.1. Цели на бюджетната програма

Програмата включва дейностите по организиране и провеждане на училищната подготовка в училищата и гимназиите, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката. Също така включва стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата и подобряване на стандартите и цели нейното подобряване, осигуряване на достъпна архитектурна среда, прилагане на енергоефективни мерки и допринасяне за активен спорт в училище.

3.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги – ученици, педагогически специалисти и непедagogически персонал от училищата, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката.

3.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Финанси” и “Държавна собственост и обществени поръчки“, регионалните управления на образованието, училищата, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката.

3.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Институции в системата на училищното образование, финансирани от МОН	Брой	286
Средноприравнен брой ученици, обучаващи се в неспециализираните, специалните училища и училищата към местата за лишаване от свобода, финансирани от МОН	Брой	93 878
Ремонтни дейности на държавни училища, финансирани от МОН	Брой училища	40
Текущ ремонт на държавни училища съгласно заповед на министъра на образованието и науката	Брой училища	20

3.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

3.8.1. Училищна подготовка

3.8.2. Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

3.8.3. Стопанисване и управление на материалната база на училищата

3.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

3.9.1. Дейности по продукт/услуга - Училищна подготовка

- Осигуряване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка;
- Създаване на условия за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво;
- Разработване на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики, разработени съвместно с родителите, учениците, местната общност и други заинтересовани страни;
- Провеждане на училищна подготовка.

3.9.2. Дейности по продукт/услуга - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

- Организиране и координиране на дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН;
- Координиране и контрол на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на училищата;

- Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН.

3.9.3. Дейности по продукт/услуга - Стопанисване и управление на материалната база на училищата

- Поддържане на регистъра на имотите;
- Организиране на дейностите, свързани с безвъзмездно предоставяне за ползване и/или отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост;
- Проверка и анализ на състоянието на материалната база и условията на труд в училищата, детските градини и обслужващите звена;
- Изготвяне на инвестиционната програма на МОН въз основа на постъпили предложения за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи. Организиране и контролиране на дейностите по реализация на инвестиционния процес;
- Организиране, координиране и контролиране на дейностите по изпълнение на проекти за създаване на достъпна архитектурна среда, енергоефективно саниране и спорт в училище;
- Разширяване на възможностите за превенция и подобряване на безопасността на материалната база чрез видеонаблюдение и охрана на училищата и детските градини.

3.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	273,808,500
<i>от тях за:</i>	
Персонал	231,440,700
<i>в т.ч. Персонал без делегирани бюджети</i>	<i>2,333,760</i>
Издръжка	39,612,800
Капиталови разходи	2,755,000
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	14,000,000
<i>от тях за:</i>	
1. Издръжка, в т.ч.:	
Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища	14,000,000
III. Общо разходи (I+II)	287,808,500

1700.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “РАЗВИТИЕ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ”

4.1. Цели на бюджетната програма

- Разгръщане на потенциала на всяко дете;
- Създаване на условия за откриване, стимулиране и развитие на деца с изяви дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците;
- Повишаване мотивацията за включване в училищния живот чрез разширяване и разнообразяване на заниманията по интереси;
- Подпомагане на национално значими прояви под патронажа на МОН;
- Насърчаване на разработването на училищни политики;
- Повишаване на отговорността на училищните ръководства и учителските екипи към резултатите от прилаганите училищни политики чрез самооценяване.

4.2. *Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги* - децата от предучилищна възраст и учениците от I до XII клас, директори, педагогически специалисти и извънучилищни педагогически учреждения.

4.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Съдържание на предучилищното и училищното образование”, „Професионално образование и обучение”, „Приобщаващо образование“, „Финанси“ на МОН, регионалните управления на образованието, Националния дворец на децата, центровете за подкрепа за личностно развитие и Учебен център.

4.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	50
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	Брой	100 000
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	14
Ученици, включени в обученията за подготовка за участие в състезания и олимпиади	Брой	6 000
Проведени регионални, национални и международни състезания по професии/участвали ученици. Проведена Панорама на професионалното образование	Брой състезания/ученици	37/845
Проведена Национална олимпиада по техническо чертане/участвали ученици	Брой олимпиада/ученици	1/120
Проведен Панаир на УТФ Млад предприемач и участвали ученици	Брой	1/300
Брой изяви по Национален календар за изяви по интереси на децата и учениците	Брой	75
Ученици, участвали в Ученическите игри	Брой	80 000
Ученици, участвали в Ученическите игри за деца с увреждания.	Брой	250
Деца и ученици, получили средства по ПМС № 129/2000 г. – държавни училища на МОН	Брой	70 000
Ученици, за които са приложени мерките за закрила на деца с изяви дарби от държавни училища, финансирани от МОН и от общински училища, класирани по раздел II от Програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби.	Брой	500
Обучени училищни психолози, педагогически съветници, логопеди и други педагогически специалисти.	Брой	150

4.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

- 4.5.1. Занимания по интереси в областта на изкуствата, науката и техниката. Ученически спорт, отдих и туризъм;
- 4.5.2. Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби;
- 4.5.3. Ученически олимпиади и състезания;
- 4.5.4. Подпомагане личностното развитие на децата и учениците

4.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

4.6.1. Дейности по продукт/услуга – Занимания по интереси в областта на изкуствата, науките и технологиите. Ученически спорт, отдих и туризъм

- Методическо подпомагане и контрол на дейностите, организирани от центровете за подкрепа на личностното развитие и специализираните обслужващи звена;
- Консултиране, оказване на методическа помощ и съгласуване дейността на Националния дворец на децата;
- Изготвяне на Национален календар за изяви по интереси на децата и учениците и съдействие за организиране, координиране и контрол на дейностите и на изявите от календара;
- Организационно, информационно и методическо обезпечаване от страна на Националния дворец на децата, както и координиране и провеждане на дейностите и изявите от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.
- Обогащане на дейностите, предоставяни от Националния дворец на децата; реализиране на ваканционни програми; празници и развлекателни дейности и други прояви, съобразени със съвременните потребности на децата и обществото;
- Подпомагане на национално значими прояви под патронажа на Министерството на образованието и науката извън Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците;
- Изготвяне на Национален спортен календар на Министерството на образованието и науката. Организиране, координиране и контрол на дейностите по Националния спортен календар;
- Организиране на спортни и спортно-туристически прояви за учениците със специални образователни потребности;
- Изготвяне и утвърждаване на обобщен план за предоставяне на паричните средства по реда на ПМС № 129/11.07.2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините за одобрените проекти на държавните училища от Министерството на образованието и науката;
- Ученически отдих, спорт и туризъм чрез провеждане на обучителни лагери и зелени училища.

4.6.2. Дейности по продукт/услуга - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби

- Предоставяне на стипендии на деца с изяви дарби от държавни училища към Министерството на образованието и науката и от общински училища, класирани по раздел II от Програма на мерките за закрила на деца с изяви дарби;
- Присъждане на почетното отличие на Министерството на образованието и науката „Национална диплома” на зрелостниците за съответния випуск.

4.6.3. Дейности по продукт/услуга - Ученически олимпиади и състезания

- Изготвяне и утвърждаване на изисквания за организиране и на график за провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания;
- Организиране участието на учениците в международни олимпиади и състезания;
- Организиране и провеждане на националните олимпиади и състезания;
- Осигуряване на подготовка за участие на ученици в олимпиади и състезания;
- Организиране и провеждане на ученически състезания по професии и олимпиада по техническо чертане, вкл. Панорама/Парад на професионалното образование и обучение и Национално представяне на партньорствата на Професионалното образование и бизнеса Панорама на професионалното образование и обучение в България;

4.6.4. Дейности по продукт/услуга - Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

- Координиране на дейностите за психологическа подкрепа в системата на предучилищното и училищното образование;
- Подпомагане на дейностите по осъществяване на училищни политики и на формите за ученическо самоуправление;
- Актуализиране на базата-данни за педагогическите съветници и психолозите в детските градини и училищата;
- Обобщаване на информацията за осъществената подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование;
- Организиране и координиране на дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа.

4.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	8,292,100
<i>от тях за:</i>	
Персонал	3,648,100
<i>в т.ч. Персонал без делегирани бюджети</i>	<i>1,272,320</i>
Издръжка	4,644,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0
III. Общо разходи (I+II)	8,292,100

1700.01.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ОБРАЗОВАНИЕ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА”

5.1. Цели на бюджетната програма

Осигуряване на образователните дейности на българите зад граница, създаване на условия за осигуряване на конституционното право за обучение по български език и литература, история и география на България, съхраняване на национална идентичност, култура и самобитност, осигуряване на завръщането на децата и учениците в родината без приравнителни изпити по български език и литература, история и география на България, както и създаване на условия за продължаване на обучението във висши училища в България.

Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина чрез ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС № 228/1997 за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България.

Съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство чрез командироване на учители в българските държавни училища в чужбина и на преподаватели в чуждестранни средни и висши училища, осигуряване на учебна и учебно-помощна литература за нуждите на учебния процес в средните училища на българските общности зад граница, организиране на квалификационни и езикови курсове за ученици и студенти и педагогически практики за преподаватели от българските общности в чужбина и др.

Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците;

Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина. Подпомагане на българите в чужбина чрез Националната програма „Роден език и култура зад граница” и чрез ПМС № 334/08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина.

5.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - граждани от българска народност, живеещи в чужбина, държавни училища в чужбина и училища на организации на българи, регистрирани в чужда държава, към посолствата на Р България и български църкви

5.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Протокол и международно сътрудничество”, „Финанси“ на МОН и българските общообразователни училища в Прага и Братислава.

5.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Учебно-помощна литература, изпратени да задоволят нуждите, както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	Брой тома	2 000
Учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	Брой	400 преподаватели, 450 ученици и студенти

Изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	Брой	30
Чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдиш	Брой	240
Проведени конкурси за директори на държавните училища в чужбина	Брой	2
Проведен подбор за заемане на длъжността „учител“ в държавните училища в чужбина	Брой	16
Извършени проверки на дейността на държавните училища в чужбина	Брой	2
Финансирани образователни проекти по НП „Роден език и култура зад граница“	Брой	137
Разгледани и оценени междинни и окончателни финансови и съдържателни отчети по НП „Роден език и култура зад граница“	Брой	274
Български неделни училища в чужбина, финансирани по ПМС № 334/08.12.2011 г.	Брой	190
Разгледани и оценени междинни и окончателни финансови и съдържателни отчети по ПМС № 334/08.12.2011 г.	Брой	190

5.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

5.5.1. Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина;

5.5.2. Български държавни училища в чужбина. Обучение по български език и литература, история и география на България;

5.5.3. Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина.

5.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

5.6.1. Дейности по продукт/услуга - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

- Програмно финансиране на образователни проекти на българите в чужбина с акцент върху осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България;

- Финансиране на образователните и извънкласните дейности на българските неделни училища в чужбина;

- Мониторинг на изпълнението на дейностите по финансирани образователни проекти за осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България (НП „Роден език и култура зад граница“ и българските неделни училища в чужбина от Списъка по ПМС № 334/2011 г. за българските неделни училища в чужбина);

- Разглеждане и оценка на междинни и окончателни финансови и съдържателни отчети;

- Актуализиране на списъка на българските неделни училища в чужбина;

- Изготвяне на анализ на тенденциите на дейностите по НП "Роден език и култура зад граница“ по ПМС № 334/2011 г. за българските неделни училища в чужбина;

- Актуализиране на Регистър за издадените удостоверения за извършване на обучение в българските неделни училища

- Изработване, актуализиране и прилагане на информационна модулна система за отчитане на разходите на училищата в чужбина и на средствата, предоставени по НП „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 334/08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина;

5.6.2. Дейности по продукт/услуга - Български държавни училища в чужбина. Обучение по български език и литература, история и география на България

- Ресурсно осигуряване на дейностите, свързани с образователно-възпитателния процес в българските държавни училища в чужбина (в т.ч. командироване на учители и непедagogически персонал);

- Организиране и координиране на дейностите по провеждане на държавните зрелостни изпити и на външното оценяване в българските държавни училища в чужбина;

- Координиране и контрол на организацията на образователно-възпитателния процес на българските държавни училища в чужбина;

- Обезпечаване на българските държавни училища в чужбина с необходимите учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване и училищна документация, както и осигуряване на необходимата учебна документация - учебни планове и учебни програми.

5.6.3. Дейности по продукт/услуга - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

- Реализиране на дейностите по ПМС 334/08.12.2011 г. за българските неделни училища зад граница и по НП „Роден език и култура зад граница“;

- Мониторинг и контрол на дейността на българските неделни училища; координиране дейностите по провеждане на обучение по български език и литература, история и география на България с дипломатическите представителства на Република България;

- Осигуряване на учебници, учебни помагала и учебни тетрадки и познавателни книжки; на документация за обучението, в.т.ч. и на учебни програми;

- Разработване на материали за кандидатстване във висши училища;

- Осигуряване с действащите нормативни и административни актове, регламентиращи дейността на предучилищното и училищното образование в български неделни училища;

- Организиране на работни срещи, семинари, кръгли маси и конференции по проблемите на обучението на българските граждани в чужбина;

- Популяризиране и разпространение на инициативи и информации в неделни училища в чужбина;

- Организиране и провеждане на конкурси за избор на преподаватели за средните училища /по български език и литература, българска история, българска музика, българска народна хореография и инструменталисти/ в Украйна, Молдова, Румъния, Сърбия и Казахстан; Осъществяване на контрол и изготвяне на анализ на годишната заетост на преподавателите; Оценка на дейността чрез анализ на резултатите от кандидатстудентските изпити на учениците;

- Организиране на квалификационни и езикови курсове и педагогически и езикови практики на учители, ученици и студенти от българските общности в чужбина; анализиране на заявените потребности; анализиране на резултатите от проведените курсове и практики;

- Организиране и координиране на дейностите по провеждане на летен отдих на чуждестранни учащи се от българска народност;

- Осигуряване на учебници, учебна и учебно-помощна литература за нуждите на българистиката и училищата на българските общности зад граница, мултимедийни продукти, представящи българската култура и традиции;

5.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	3,461,100
<i>от тях за:</i>	
Персонал	1,350,100
<i>в т.ч. Персонал без делегирани бюджети</i>	<i>454,440</i>
Издръжка	2,111,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	8,000,000
<i>от тях за:</i>	
1. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина, в т.ч.:	
Разходи за предоставени помощи за организации и дейности в чужбина - средства по чл.12 от ПМС № 334/2011 г. за българските неделни училища в чужбина	8,000,000
III. Общо разходи (I+II)	11,461,100

1700.01.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ ”

6.1. Цели на бюджетната програма

Програмата цели осигуряване на напредък при постигане целите на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014–2020 г. и осигуряване на условия за реализиране на политиката за учене през целия живот в България.

Програмата създава условия на всеки гражданин в Република България да развива личностните и професионалните си способности с цел подобряване качеството на живот и конкурентоспособността на националната икономика чрез:

- Повишаване адаптивността на всеки човек към икономическите и социалните промени;
- Насърчаване на участието във всички форми на учене през целия живот за професионално и личностно развитие.
- Акцентиране върху добавената стойност за ЕС чрез програма „Еразъм+” и системно въздействие чрез подкрепа на дейностите:
  - Образователна мобилност в ЕС и извън него;
  - Стратегически партньорства;
  - Подкрепа за образователната политика;
  - Разработване на стандарти за изискванията на пазара на труда към квалификацията на обучаемите.

Чрез програмата се предоставя финансиране на организации/институции в следните направления: училищното образование; висшето образование; професионалното образование и обучение; образованието и обучението за възрастни; младежта и спорта.

6.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - образователни и обучителни институции, министерства, агенции, областни администрации, общини, училища, висши училища, центрове за професионално обучение, организации на работодатели, организации на работници и служители и отделни работодатели, неправителствени и доброволчески организации, деца и ученици в задължителна училищна възраст, студенти, специализанти, докторанти, възрастни обучаеми, хора от уязвимите рискови групи, младежи, възрастни, граждани, учители, обучители, преподаватели и др.

6.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Съдържание на предучилищното и училищното образование” и „Професионално образование и обучение“ на МОН, регионалните управления на образованието и Националната агенция за професионално образование и обучение, Центъра за развитие на човешките ресурси.

6.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Организирано обучение за ограмотяване на възрастни и за придобиване на компетентности	Брой	5000
План за действие в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.	Брой	1
Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.	Брой	1
Работни срещи на Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето за възрастни“	Брой	2
Подобрена функционалност и актуализирана база данни в Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) с актуализирана база с данни	Времева	x
Функционираща електронна платформа за мониторинг на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.	Времева	x
Функциониращи областни координационни групи за учене през целия живот	Брой	14
Изпълнение на Национална програма в изпълнение на Обновената Европейска програма за учене на възрастни за периода 2018-2019 г.	Времева	x
Разработване и изпълнение на Работна програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни (EPALE) за периода 2019-2020 г.	Времева	
Нарастване на участващите институции и организации в Националната мрежа за учене на възрастни	%	10%
Участници в Дни на ученето през целия живот	Брой	300
Участници в събития за популяризиране на ученето през целия живот и в консултативен процес за набелязване на мерки за повишаване квалификацията на възрастни	Брой	700
Проведени уебинари за членове на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“	Брой	10
Консултативен документ с оценка на напредъка при изпълнението на националните цели за учене през целия живот и предложени мерки за повишаване квалификацията на възрастни	Брой	1
Надграждане на Национална контактна мрежа „BG – EPALÉ” с нови институции и организации	Брой	400
Поддържане и осигуряване със съдържание на електронна страница на български език на	Времева	x

Електронната платформа за учене на възрастни в Европа		
Брой участници в събития за промотиране на EPALЕ и ангажиране на заинтересованите страни	Брой	200
Лицензиране на ЦПО и ЦИПО	Брой	80
Изменение на лицензия на ЦПО	Брой	40
Последващ контрол- проверки на ЦПО и ЦИПО, вкл. и на процедурите за валидиране на професионални знания и умения	Брой	130
Поддържане и надграждане на Информационната система на НАПОО предоставяща данни в реално време към публичните регистри	Времева	x

6.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

6.5.1. Разработване на политики за учене през целия живот

6.5.2. Ограмотяване на възрастни

6.5.3. Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране

6.5.4. "Еразъм+"

6.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

6.6.1. Дейности по продукт/услуга - Разработване на политики за учене през целия живот

- Разработване на планове за действие за 2018, 2019 г. и 2020 г. в изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.;
- Подготовка на доклади за изпълнението през 2018 и 2019 г. на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.;
- Разработване и консултиране в три етапа на Документ за актуализиране на Националната стратегия за учене през целия живот в съответствие с новите условия и политики;
- Функционираща Национална платформа „Обединени за ученето на възрастни“;
- Функциониращ Координационен съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“;
- Функциониращи на областни координационни групи за учене през целия живот във всички области на страната;
- Организиране и провеждане на срещи на Координационния съвет по една през пролетта и една през есента на 2018, 2019 и 2020 г.;
- Организиране и провеждане на уебинари за членовете на всички структури от Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“;
- Обогаляване и подобряване на Националната информационна система за учене на възрастни, вкл. чрез териториален разрез на данните на областно ниво (NUTS 3);
- Провеждане на ежегодните Дни на ученето през целия живот през 2018, 2019 и 2020 г.;
- Осигуряване на функционалност на интернет страницата на Националния координатор за учене на възрастни за публикуване на обяви на институции или организации за обучение на възрастни за предлаганите от тях образователни услуги;
- Разработване и изпълнение на Национална програма в изпълнение на Обновената Европейска програма за учене на възрастни за периода 2018-2019 година;

- Изпълнение на Работната програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) за периода 2017-2018 година;
- Разработване на Работната програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) за периода 2019-2020 година;
- Надграждане на Национална контактна мрежа „BG – EPALЕ” чрез включване в нея на нови заинтересовани страни;
- Идентифициране и предлагане на релевантно съдържание и поддържане на съдържателните рубрики на портала EPALЕ на български език;
- Организиране на събития за промотиране на EPALЕ, ангажиране на заинтересованите страни и за напредък в сектора за учене на възрастни.

6.6.2. Дейности по продукт/услуга - Ограмотяване на възрастни

- Разработване на програми и организиране на обучение за ограмотяване на възрастни;
- Насърчаване прилагането на гъвкави и модулни индивидуални пътеки;
- Осигуряване на прозрачност на квалификациите и преносимост на резултатите от образованието и обучението чрез системно използване на Националната квалификационна рамка, на системите за натрупване на кредити в професионалното образование и обучение, висшето образование и на Европас;
- Осигуряване на условия за увеличаване на участието на възрастни във формалната система за образование и обучение;
- Осигуряване на интегрирани услуги за кариерно ориентиране за улесняване на преходите и за вземане на решения относно образованието, обучението и професионалното развитие.

6.6.3. Дейности по продукт/услуга - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информирани и професионално ориентиране

- Лицензиране и отнемане на лицензии на центрове за професионално обучение (ЦПО) и центрове за информирани и професионално ориентиране (ЦИПО);
- Изменение на лицензията на центрове за професионално обучение (с добавяне на нови професии);
- Осъществяване на последващ контрол на лицензираните ЦПО/ЦИПО с цел гарантиране на по-добро качество на предоставяните от ЦПО и ЦИПО услуги, проверка на институциите предоставящи услуги по валидиране на професионални знания и умения;
- Поддържане на единна информационна система – регистър на центрoвете за професионално обучение, регистър на центрoвете за информация и професионално ориентиране, на подалите документи за лицензиране на център за професионално обучение, на подалите документи за лицензиране на центрове за информация и професионално ориентиране, регистър на издадените документи, статистика на обучените лица. Актуализиране и разширяване на информационната система на НАПОО в съответствие с промени в законодателството и с цел облекчаване на лицензионния режим;
- Предоставяне и обмен на данни със заинтересовани институции, свързани с професионалното обучение на възрастни в ЦПО;

- Организиране на информационни дни за споделяне на добри практики и опит между ЦПО в процеса на въвеждане на нови инструменти (система за качество, дуално обучение, система за валидиране, кредитна система);

6.6.4. Дейности по продукт/услуга - "Еразъм+"

- "Еразъм+" – Проекти за мобилност, Стратегически партньорства, Структурен диалог;
- Предоставяне възможност за качествена образователна мобилност в чужбина на физически лица (обучаеми и обучители) за надграждане знанията и уменията им;
- Предоставяне на възможност за участие на лица със специални потребности и/или в неравностойно положение в образователна мобилност в чужбина;
- Повишаване качеството на управлението на финансираните проекти и подадените кандидатури;
- Гарантиране достъпа на максимално широк кръг от заинтересовани и повишаване осведомеността за възможностите, предлагани от Програмата.
- Съпътстващи дейности и инициативи: "Europass", "Euroguidance", "eTwinning", "Eurydice", "Eurodesk", ECVET.

6.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	2,370,100
<i>от тях за:</i>	
Персонал	1,587,100
Издръжка	783,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0
III. Общо разходи (I+II)	2,370,100

1700.02.01. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА И ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ”

7.1. Цели на бюджетната програма

Програмата цели насърчаване на усилията на автономните висши училища за непрекъснато усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование, подпомагане на висшите училища при въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в европейското образователно пространство и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите-членки на ЕС. Осигуряване на условия за достъп до качествено висше образование, целящо бърза и успешна реализация през целия живот.

7.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - студенти, докторанти, специализанти и курсанти; академичен състав във висшите училища; административен персонал във висшите училища; лица, придобили степен на образование в България; лица, завършили висше образование в чужбина; лица, желаещи да придобият висше образование.

7.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Висше образование“, „Финанси“ и „Човешки ресурси и административно обслужване“ на МОН, Национална агенция за оценяване и акредитация, Национален център за информация и документация и Център за информационно осигуряване на образованието.

7.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Разработени проекти на нормативни актове	Брой	7
Извършени проверки по реда на ЗРАСРБ	Брой	2
Извършени проверки по реда на ЗВО	Брой	5
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища	Брой	46 000
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за обучение срещу заплащане	Брой	10 000
Утвърден брой студенти в частните висши училища	Брой	16 000
Утвърден брой студенти – българи, живеещи извън РБ в държавните висши училища, съгласно ПМС №103/1993г.	Брой	1 000
Утвърден брой студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997г.	Брой	150
Утвърден брой докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища	Брой	2 330
Утвърден брой докторанти в частните висши училища	Брой	140
Утвърден брой докторанти в научните организации	Брой	310
Утвърден брой докторанти – българи, живеещи извън Република България, съгласно ПМС № 103/1993 г.	Брой	20
Проверка автентичността на образователни документи	Брой	100
Признаване на чуждестранни дипломи за висше образование	Брой	366
Удостоверяване на придобити професионални квалификации	Брой	102
Издадени удостоверения за професионални квалификации, в т.ч. Комплексна административна услуга "Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверения за професионални квалификации"	Брой	96/16
Проверка на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата за академично признаване	Брой	245
Проверка за автентичност на дипломи/академични справки по чл.17, ал.3 от НАП	Брой	210
Преписки във функциите на ЕНИК/НАРИК център	Брой	595

7.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

7.5.1. Разработване и изпълнение на политика в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование

7.5.2. Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

7.5.3. Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

7.5.4. Академично и професионално признаване на образователни документи

7.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

7.6.1. Дейности по продукт/услуга - Разработване и изпълнение на политика в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование

- Разработване на нови и актуализиране на действащи нормативни актове;
- Хармонизиране на организацията и процеса на обучение във висшите училища с европейските измерения за висше образование;
- Организиране на обучения по прилагането на мерките, свързани с реформата във висшето образование;
- Осъществяване на контрол по законовите изисквания за дейността на висшите училища;
- Координиране действията на висшите училища по актуализацията на програмите за превенция и противодействие на корупционните практики във висшето образование;
- Организиране и координиране на дейностите за прием на студенти, докторанти и специализанти;
- Организиране и координиране на дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност;
- Осъществяване на политика за превенция на нарушения при процедурите за издаване на дипломите за завършено висше образование;
- Поддържане, усъвършенстване и разширяване на управленската информационна система за висшето образование, поддържане на коректност и надеждност на събираните данни, наблюдение и съхранение на данните: регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти; регистър на завършилите студенти и докторанти; регистър на легализираните дипломи за завършена висша образователна степен в чужбина; регистър на акредитираните висши училища в България; регистър на академичния състав на висшите училища; база данни за настанените лица в студентските общежития „ОРАК R5: Версия общежития“;
- Финансиране на държавните висши училища – планиране на субсидията за ДВУ по елементи, изпълнение на субсидията за текущата година;
- Организиране и координиране на дейностите по утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища.

7.6.2. Дейности по продукт/услуга - Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

- Оценяване на начина, по който висшето училище осъществява мисията и целите си като организация;

- Оценяване на проектите за откриване или за преобразуване на висше училище, на основно звено и/или на филиал във висше училище, на колеж, както и за откриване на професионални направления и специалности от регулираните професии, оценяване на дистанционна форма на обучение в професионално направление;
- Оценяване на ефективността, с която висшите училища контролират, поддържат и повишават качеството на обучение в предлаганите области на висшето образование и на професионалните направления;
- Подпомагане и контролиране на висшите училища при въвеждането и усъвършенстването на вътрешните системи за оценяване и за поддържане на качеството на обучение;
- Мониторинг на процедурите по Закона за развитието на академичния състав в Република България.

7.6.3. Дейности по продукт/услуга - Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

- Оценяване на дейността и качеството на обучението във висшите училища и научните организации и на академичния състав във висшите училища, даване или отказ на институционална акредитация на висше училище;
- Проверка на качеството на обучение на студентите и докторантите във всички предлагани форми на обучение по образователно-квалификационни степени и по образователната и научна степен “доктор” и даване или отказ на програмна акредитация на специалност от регулираните професии; на професионално направление; на докторска програма от регулираните или нерегулираните професии;
- Поддържане на информационна система с данни за акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, както и на акредитираните (научни специалности) докторски програми във висшите училища и научните организации.
- Следакредитационно наблюдение и контрол;
- Текущ анализ на получаваните доклади и констативни протоколи от извършвани проверки и изработване на график със сроковете за отстраняване на нарушенията.

7.6.4. Дейности по продукт/услуга - Академично и професионално признаване на образователни документи

- Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания;
- Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи;
- Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища в Република България;
- Издаване на удостоверения за професионални квалификации;
- Издаване на удостоверения за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;
- Проверка на статута на висши училища и автентичността на дипломи/академични справки по Наредбата за държавните изисквания за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;

- Проверка на квалификационно ниво по Националната квалификационна рамка и Европейска квалификационна рамка и академични права на образователни документи по постъпили запитвания до националния ЕНИК-НАРИК център;
- Проверка на квалификационно ниво по Директива 2005/36/ЕС и Закона за признаване на професионални квалификации и професионални права на квалификационни документи по постъпили запитвания до националния Център за подпомагане;
- Информационно обезпечаване.

7.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	8,248,300
<i>от тях за:</i>	
Персонал	1,707,700
Издръжка	6,540,600
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	98,000
<i>от тях за:</i>	
1. Издръжка, в т.ч.:	
Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 ат Закона за висше образование за Националното представителство на студентските съвети в размер	98,000
III. Общо разходи (I+II)	8,346,300

1700.02.02. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ СТУДЕНТСКО ПОДПОМАГАНЕ ”

8.1. Цели на бюджетната програма

Подобряване на условията за достъп до висше образование чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти като:

- Субсидирано ползване на студентски столове и общежития;
- Предоставяне на стипендии на студенти и докторанти;
- Предоставяне на кредити на студенти и докторанти;
- Предоставяне на парични помощи за свободно наета квартира;
- Подпомагане на физическото възпитание и спорта на студентите.

Провеждане на политика в полза на студентите в извънучебно време чрез подпомагане на дейности на национално равнище: международно сътрудничество и взаимодействие със световни, национални и регионални студентски организации; европейска интеграция; социални проекти и подпомагане на студенти в неравностойно положение; предприемачество и улесняване на достъпа до пазара на труда; кариерно и професионално развитие; програми и проекти в областта на образованието, науката и културата; неформално образование и обучение; компютърни, театрални, певчески и танцови изкуства; информационно осигуряване и издаване на образователни и учебни материали и спорт, туризъм и осмисляне на свободното време.

8.2. *Организационни структури, участващи в програмата*

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Висше образование” и „Финанси” на МОН и Националния студентски дом.

8.3. *Целеви стойности по показателите за изпълнение*

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от държавни висши училища	Брой в хил.	10 684
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	Брой в хил.	1 646
Средно приравнен брой български студенти – стипендианти	Брой	20 250
Чуждестранни студенти – стипендианти	Брой	1 550
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти	Брой	2 750
Редовни докторанти с еднократна стипендия	Брой	330
Студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	Брой	155 000
Поддържане на информационна система за настанените лица в студентските общежития	Времева	x
Студенти-участници в изявите на НСД	Брой	4 500

8.4. *Предоставяни по програмата продукти/услуги*

8.4.1. Разработване на политика за студентско подпомагане (ДВУ)

8.4.2. Субсидиране на студентски столове, общежития и квартири (ДВУ)

8.4.3. Студентски стипендии (ДВУ)

8.4.4. Кредитиране на студенти и докторанти (ДВУ и ЧВУ)

8.4.5. Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите (ДВУ и ЧВУ)

8.4.6. Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

8.5. *Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата*

8.5.1. *Дейности по продукт/услуга - Разработване на политика за студентско подпомагане (ДВУ)*

- Разработване и актуализиране на нормативни актове, установяващи реда и условията за ползване на студентски общежития и столове от студентите и докторантите, реда и условията за получаване на стипендии от студенти, докторанти и специализанти;
- Проверка на състоянието на студентските общежития и столове;
- Методическо подпомагане на висшите училища и търговските дружества, които управляват студентски общежития и столове;
- Методическо подпомагане на висшите училища и студентските съвети по отношение на стипендиите за студенти, докторанти и специализанти.

8.5.2. *Дейности по продукт/услуга - Субсидиране на студентски столове, общежития и квартири (ДВУ)*

- Разработване на прогноза за необходимия брой леглодни и хранодни и държавна субсидия за студентски общежития и столове на висшите училища; субсидия за помощи за свободно наета квартира;
- Координиране на работата с информационната система за настанените лица в студентските общежития;
- Анализ на тенденциите на изпълнението на хранодните и леглодните и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития.

8.5.3. Дейности по продукт/услуга - Студентски стипендии

- Определяне размера на необходимите средства за стипендии на българските докторанти и чуждестранни студенти и докторанти, за които размерите на стипендиите са точно определени с нормативен акт;
- Определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските студенти, за които размерите на стипендиите се определят от висшите училища, като се планира ръст и разпределение на средствата за стипендии на българските студенти по висши училища, пропорционално на броя на българските студенти.

8.5.4. Дейности по продукт/услуга - Кредитиране на студенти и докторанти

- Реализиране на дейности, свързани с одобряването и издаването от МС на държавна гаранция по Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Отпращане на покана за подписване на типов договор за кредитиране на студенти и докторанти към търговските банки и подписване на споразумения по Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Координиране взаимодействието и сътрудничеството с банките, висшите училища и студентските съвети в процеса по кредитирането на студенти и докторанти;
- Поддържане на регистри, обслужващи системата на студентското кредитиране в съответствие със Закона за кредитиране на студенти и докторанти;
- Изготвяне на анализи за оценка на действащата система за студентско кредитиране;
- Популяризиране на системата за студентско кредитиране, осигуряване на публичност, прозрачност и устойчивост. Създаване на механизъм за взаимодействие и обратна връзка с други институции, организации и физически лица.

8.5.5. Дейности по продукт/услуга - Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите

- Създаване на организация за представяне от висшите училища на проектите за спортуване на студентите и докторантите;
- Контрол по спазването на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища;
- Изготвяне и съгласуване на предложения за финансирането на проектите за спортуване на студентите и докторантите.

8.5.6. Дейности по продукт/услуга - Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

- Организиране на ефективна дейност на Национален студентски информационен и кариерен център;
- Изпълнение на проекти за неформално образование, развитие на инициативността и творческото мислене на студентите;
- Осъществяване на международен обмен с международни, европейски и национални студентски организации;
- Подпомагане провеждането на събитието „Студент на годината“, на националния конкурс „Носители на просвета“ и на други национални и международни събития и прояви;

8.6. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	1,414,300
<i>от тях за:</i>	
Персонал	398,100
Издръжка	1,016,200
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	8,150,000
<i>от тях за:</i>	
1. Издръжка, в т.ч.:	
Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти	1,850,000
Средства за парична помощ на студенти при ползване на свободно наета квартира съгласно Наредбата за ползване на студентските общежития и столове	300,000
2. Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия, в т.ч.:	
Средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития	6,000,000
III. Общо разходи (I+II)	9,564,300

1700.02.03. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “МЕЖДУНАРОДЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН ОБМЕН”

9.1. Цели на бюджетната програма

Стимулирането на академичната мобилност и активизирането на участието на българските средни и висши училища в международни образователни програми имат важно значение за засилване на европейското измерение на българското образование. Академичният обмен на ученици, учители, студенти, преподаватели, изследователи, научни работници е важно условие за успешното изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Успешното участие на българските образователни институции в международните програми и проекти зависи от осигуряването на надеждно информационно

обслужване в съответствие с европейските практики. Целта е поставянето на националната образователна система в контекста на общоевропейските процеси, както и отчитането на тенденциите в по-широк международен аспект. Обменът се осъществява както по линия на различни европейски образователни програми, така и посредством сключване и изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

Участието на България в Асоциацията на Европейските училища дава възможност български ученици да бъдат обучавани в европейските страни, където родителите им изпълняват служебни ангажименти към европейски институции.

9.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - ученици, студенти, докторанти, специализанти, университетски преподаватели, изследователи, образователни експерти, учители, образователни институции.

9.3. Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекция „Протокол и международно сътрудничество“, дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, дирекция „Професионално образование и обучение“ и дирекция „Висше образование“ на МОН.

9.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Организиран образователно-научни делегации и учени за обмяна на опит съгласно двустранни договори	Брой	12
Организиран семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	Брой	35
Приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	Брой	400
Организиран семинари, конференции, свързани с прилагането на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот	Брой	3
Организиран специализации, квалификационни курсове, докторантури /за експерти и просветни кадри, учени/	Брой	70
Действащи български лекторати в чужбина	Брой	41
Чуждестранни българисти, посещаващи летни езикови курсове годишно	Брой	185
Организиране на национални конференции, семинари, кръгли маси и др. за популяризиране на европейските инструменти за насърчаването на Ученето през целия живот - ЕКР/НКР, ECVET в ПОО, ECTS, валидиране, осигуряване на качеството и др.	Брой	3
Участие на НАПОО като национален координатор на мрежата към CEDEFOP - ReferNet –България“.	Брой	1

9.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

9.5.1. Развитие на международния академичен обмен

9.5.2. Издръжка на българските лекторати в чужбина

9.5.3. Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

9.5.4. Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет

9.5.5. Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

9.5.6. Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

9.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

9.6.1. Дейности по продукт/услуга - Развитие на международния академичен обмен

- Подготовка на нови, актуализиране и изпълнение на международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- Обмен на образователно-научни делегации за обмяна на опит, съгласно двустранни договори;
- Организиране на процедурата по приемане за обучение на чуждестранни студенти, специализанти и докторанти;
- Обмен на образователно-научни делегации по подписване на спогодби и други двустранни документи;
- Участие на Р България в Програма СЕЕПУС III.

9.6.2. Дейности по продукт/услуга - Издръжка на българските лектори в чужбина

- Организиране и провеждане на конкурси за избор на лектори за висшите училища в чужбина, в които се преподават български език, литература и култура;
- Извършване на съгласувателна процедура по подбора на кандидатите с приемащите страни; реализиране на дейности, необходими за командироването на утвърдените от приемащата страна кандидати;
- Контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите;
- Годишна оценка на дейността.

9.6.3. Дейности по продукт/услуга - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българи

- Обмен на заявки с чуждестранни образователни институции за провеждане на летни езикови курсове.
- Обобщаване на потребностите и уведомяване на висшите училища в страната за броя на участниците в летните езикови курсове.
- Организационно подпомагане провеждането на летния езиков курс.
- Събиране, обобщаване и анализиране на резултатите от проведените курсове.

9.6.4. Дейности по продукт/услуга - Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет

- Организиране и провеждане на конкурси за избор на преподаватели за университета;
- Изготвяне изпращане на резултатите от проведените конкурси и документите на одобрените кандидати в приемащата страна. Изготвяне на заповеди за командироване на утвърдените от приемащата страна кандидати;
- Контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите;
- Осигуряване на необходимите учебници, литература и мултимедийни продукти, представящи българската култура и традиции;
- Организиране на педагогически и езикови практики на студентите в българските квалификационни центрове;
- Провеждане на специализации, квалификационни курсове, докторантури.

9.6.5. Дейности по продукт/услуга - Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

- Организиране на конференции, семинари, конкурси в изпълнение на работните програми на международни организации;
- Участие в проекти в областта на образование за правата на човека, интеркултурно образование, екологично образование, опазване на световното и национално културно наследство, информационните технологии по линия на ЮНЕСКО;
- Участие в международни комитети и в международни конференции, семинари, фестивали по линия на ЮНЕСКО;
- Участие в заседания на органите на ЕС; Участие в основните програми на Съвета на Европа и в комитетите към Съвета на Европа;
- Участие в организирани от международни организации конгреси, конференции, семинари, работни групи;
- Издаване на информационни материали в изпълнение на международни програми и проекти;
- Участие в контролни органи на Европейските училища. Осигуряване за безвъзмездно ползване на учебници и учебни комплекти по български език и литература за децата и учениците, обучавани в Европейските училища. Осигуряване на учебни програми и методическо подпомагане за нуждите на обучението за обучението в Европейските училища; Провеждане на конкурси и назначаване на учители в българските секции на Европейските училища.

9.6.6. Дейности по продукт/услуга - Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

- Участие в международни мрежи – европейска система за трансфер на кредити в ПОО, осигуряване на качеството в ПОО;
- Издаване на информационни материали в изпълнение на международни програми и проекти и за популяризиране на европейските инструменти;

- Дейности, свързани с прилагането на Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот; Подпомагане дейността на националните координационни звена по Европейската квалификационна рамка;
- Участие и организиране на национални конференции, семинари, кръгли маси и др. за популяризиране на европейските инструменти за насърчаването на Ученето през целия живот - ЕКР/НКР, ECVET в ПОО, ECTS, валидиране, осигуряване на качеството и др.;
- Участие на НАПОО в мрежата за професионално образование и обучение ReferNet – разработване и публикуване на политически доклади, статии и проучвания. Участие в семинари и работни срещи по ReferNet мрежата, в експертната консултативна група за Европейската квалификационна рамка – Валидиране и Работната група към ЕК по ESCO.

9.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	Сума (в лева)
Разходи по програмата	
I. Общо ведомствени разходи	2,681,400
<i>от тях за:</i>	
Персонал	581,400
<i>в т.ч. Персонал без делегирани бюджети</i>	<i>449,400</i>
Издръжка	2,100,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	990,000
<i>от тях за:</i>	
1. Издръжка, в т.ч.:	
Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен	440,000
2. Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	200,000
3. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина, в т.ч.:	
Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова, ратифицирано със Закон приет от 39-то Народно събрание на 8.12.2004 г.	350,000
III. Общо разходи (I+II)	3,671,400

1700.02.04. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “ОЦЕНКА И РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ НАУЧЕН ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА ВРЪЗКА ОБРАЗОВАНИЕ-НАУКА-БИЗНЕС, КАТО ОСНОВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКА, БАЗИРАНА НА ЗНАНИЕТО”

10.1. Цели на бюджетната програма

Въвеждане на модел на финансиране, ориентиран към резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката. Оценка и анализ на научноизследователската и иновативна дейност на научните организации. Създаване на благоприятни условия за осъществяване на конкурентоспособни научни изследвания.

Уреждане на организацията и функционирането на системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност чрез Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища, научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“. Основната цел е да се подпомогнат съответните държавни органи при формиране на ефективна и ефикасна национална политика в областта на научните изследвания, насочена към постигането на високи, конкурентоспособни научни резултати и развитието на българските научни организации като равностойни партньори на водещи научни организации, както и извършване на анализ на ефективността на инвестициите в научни изследвания за иновации и растеж на икономиката.

Повишаване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото и укрепване на връзката „наука – бизнес“.

10.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - учени и изследователи от научни организации, университети, центрове, малки и средни предприятия и други организации, които осъществяват научна и развойна дейност.

10.3. Организационни структури, участващи в програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука“ на МОН и Фонд „Научни изследвания“.

10.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на фонд „Научни изследвания“	Времева	x
Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science и SCOPUS	Брой	2
Брой изградени сътрудничества на екипи между научните организации	Брой	100
Шестмесечни и годишни отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност	Брой	33
Подкрепа за национални научни инфраструктури	Брой	11
Участие в европейските научни инфраструктури	Брой	5
Участие на експерти в специализираните групи на ЕСФРИ и ЕРИК	Времева	x
Проведени състезания за млади таланти	Брой	2
Участие на български учени в национални, регионални и европейски конкурси за награди за научни постижения	Времева	x
Представяне резултати от постиженията на българската наука	Времева	x
Поддържане на национална интерактивна платформа за връзка образование-наука-бизнес	Времева	x
Оценка и систематизиране на качество и количество на информацията, осигуряване на отчетност пред обществото чрез регулярни годишни анализи и доклади за състоянието и	Брой	1

развитието на националната научна система.		
Програми за интеграция и реинтеграция на българската научна диаспора	Времева	x
Привлечени утвърдени български учени	Брой	10
Подкрепени млади учени	Брой	100
Разработване и предлагане на концепция за задържане на младите българи в кариерната пътека на науката (за извършване на изследвания, преподавателска работа, практически дейности)	Брой	-
Подкрепа за участие на български учени в конкурсите на „Хоризонт 2020“	Времева	x
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	150
Анализ за участието на България в Рамковите програми на Европейската комисия	Времева	x
Брой европейски и международни научни организации в които България участва	Брой	4
Разширяване на двустранното сътрудничество	Времева	x
Абонаменти за достъп до пълнотекстови бази-данни и мрежи	Брой	1
Отворен достъп до научна информация	Времева	x
Участие в европейски и трансевропейски програми за мобилност и квалификация в които българските учени имат участие	Времева	x

10.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

10.5.1. Оценка на развитието на националния научен потенциал

10.5.2. Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

10.5.3. Повишаване на общественото значение на науката

10.5.4. Засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“

10.5.5. Развитие на научния потенциал чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване, квалификация и специализация на учените

10.5.6. Разработване на конкурси и програми за насърчаване на фундаменталните и приложните изследвания в системата на висшето образование и науката на Р България чрез финансиране на конкурсен принцип. Разработване и въвеждане на механизъм за контрол върху качеството на изпълнението на финансираните проекти и гарантиране постигането на планираните научни цели и резултати

10.5.7. Подпомагане развитието на научния потенциал и научните изследвания на програмно-проектен конкурсен принцип

10.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

10.6.1. Дейности по продукт/услуга - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- Наблюдение и оценка на научната дейност и поддържане на система от индикатори за ефективността от провежданата научноизследователска дейност от научните организации по смисъла на Закона за висшето образование;
- Подпомагане участието на научната общност в съвместните технологични и програмни инициативи на ЕС;
- Подкрепа на създаването на нови и поддръжката на съществуващите научни екипи между учени от различни научни организации;

- Поддържане на абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science и SCOPUS;
- Оценка на участието на България в Седма рамкова програма и програма Хоризонт 2020.

10.6.2. Дейности по продукт/услуга - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- Изпълнение на национална пътна карта, релевантна на целите на европейска пътна карта за развитие на научната инфраструктура, в т.ч. и на електронната инфраструктура.

10.6.3. Дейности по продукт/услуга - Повишаване на общественото значение на науката

- Организиране на наградата за наука „Питагор“;
- Подкрепящи дейности, свързани с участие в европейски събития, конкурси и състезания;
- Провеждане и участие в конкурси, изложби и форуми за млади учени на национално, регионално и европейско ниво;
- Популяризиране постиженията на науката в България.

10.6.4. Дейности по продукт/услуга - Засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“

- Оценка и систематизиране на качество и количество на информацията, осигуряване на отчетност пред обществото чрез регулярни годишни анализи и доклади за състоянието и развитието на националната научна система;
- Поддържане на Национална интерактивна платформа за връзка наука-бизнес;

10.6.5. Дейности по продукт/услуга - Развитие на научния потенциал чрез създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване, квалификация и специализация на учените

- Програми за интеграция и реинтеграция на българската научна диаспора;
- Въвеждане на схеми за подкрепа на докторантски и постдокторантски програми и развитие на иновативно обучение за докторанти;
- Подпомагане изявата на млади специалисти и учени у нас в сферата на научните изследвания и/или практическите занимания, базирани на научни компетенции;
- Разработване и предлагане на концепция за задържане на младите българи в кариерната пътека на науката (за извършване на изследвания, преподавателска работа, практически дейности) с възможност за професионално развитие както в хоризонтален, така и във вертикален план;
- Въвеждане на стимули за подкрепа на ефективните и резултатни учени и научни групи и школи;

10.6.6. Дейности по продукт/услуга - Разработване на конкурси и програми за насърчаване на фундаменталните и приложните изследвания в системата на висшето образование и науката на Р България чрез финансиране на конкурсен принцип. Разработване и въвеждане на механизъм за контрол върху качеството на изпълнението на

финансираните проекти и гарантиране постигането на планираните научни цели и резултати

- Разработване и публикуване на методически указания, правила и образци на документи за изготвяне и представяне на конкурсните научни предложения;
- Предоставяне на експертна помощ, консултации и текущ контрол на кандидатстващите и на финансираните научни организации и колективи;
- Разработване на механизъм за гарантиране на независима и обективна оценка на конкурсните предложения от национални и международни експерти/рецензенти;
- Осигуряване на външен одит на изпълнение на програмите;
- Изготвяне и въвеждане на механизъм за оценка на въздействието от изпълнение на програмата; анализиране на научните резултати от изпълнение на конкурсно класираните и финансирани проекти и изготвяне на периодични отчети;
- Поддържане на електронни бази от данни за подадени проектни предложения и финансираните проекти; за „Оценители на проекти“ - български и чуждестранни независими експерти за оценка на проекти по научни области за конкурсите на Фонд „Научни изследвания“;
- Организиране и провеждане на независимо рецензиране от външни експерти – оценители, на постигнатите научни резултати на междинните и крайните етапи от осъществяването на финансираните от Фонд „Научни изследвания“ проекти;
- Организиране и провеждане на анализ на въздействието от прилаганите конкурсни схеми и програми и изготвяне на система от мерки за продължаващо развитие;
- Предоставяне на експертна помощ, консултации и осъществяване на текущ контрол върху изпълнението на договорите за изследвания, провеждани със средства от държавния бюджет.

10.6.7. Дейности по продукт/услуга - Подпомагане развитието на научния потенциал и научните изследвания на програмно-проектен конкурсен принцип

- Разработване на методики и провеждане на конкурси в научни области и в приоритетни области; на конкурси, подпомагащи кариерното развитие на изследователите; на конкурси, насочени към развитие на водещи научни групи; на конкурси за ефективно използване и/или развитие на научната инфраструктура; на конкурс „Младите учени“; на конкурси за подкрепа на Българска научна периодика; на конкурси за двустранно сътрудничество и участие в съвместни европейски програми (ЕРА-НЕТ, КОСТ и др.), и конкурси във връзка с решения на Министерски съвет;
- Предоставяне на експертна помощ, консултации и текущ контрол на кандидатстващите научни екипи и анализ на резултатите;
- Създаване на стимули за включване на млади учени в проектите по всички конкурси;
- Насърчаване включването на университетите и научните организации в конкурсите на Фонд „Научни изследвания“ и в европейски и международни научни инициативи чрез разяснителни кампании, обучение и съфинансиране;
- Развитие на сътрудничеството със сродни национални и международни организации и структури (Споразумения за сътрудничество с други финансиращи организации – Руския фонд за фундаментални изследвания, Японската агенция за подкрепа на науката, Европейската научна фондация и др.)

- Въвеждане на съвременни индикатори за измерване на резултатите и ефективността от изпълнението на финансираните от Фонд „Научни изследвания“ конкурсни програми и проекти;
- Съдействие за стимулиране на учените за участие в европейски и транс европейски програми и публикуване в реферирани издания и издания с импакт фактор.

10.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	20,237,300
<i>от тях за:</i>	
Персонал	1,517,300
Издръжка	18,720,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0
III. Общо разходи (I+II)	20,237,300

1700.02.05. БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “КООРДИНАЦИЯ И МОНИТОРИНГ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ В ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКО ПРОСТРАНСТВО И ГЛОБАЛНАТА ИНФОРМАЦИОННА МРЕЖА”

11.1. Цели на бюджетната програма

Активно участие в европейските и международни научни организации, което подпомага обмена на знания, учени и с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения, координация на Хоризонт 2020, поддържането на национална контактна мрежа, участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт 2020.

Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия.

Поддържане на двустранно научнотехническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки.

Членство в престижни международни организации, като един от способите за достъп до световно знание и работа с най-прецизни и последно поколение съоръжения.

11.2. Целева група, към която са насочени предоставяните по програмата продукти/услуги - учени и изследователи от научни организации, университети, центрове, малки и средни предприятия, неправителствени организации.

11.3. Организационни структури, участващи в програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука” на МОН и Националния център за информация и документация.

11.4. Целеви стойности по показателите за изпълнение

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	Целева стойност	
	Мерна единица	Бюджет 2018 г.
Показатели за изпълнение		
Подкрепа за участие на български учени в конкурсите на „Хоризонт 2020“	Времева	x
Проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	50
Анализ за участието на България в Рамковите програми на Европейската комисия	Времева	x
Европейски и международни научни организации в които България участва	Брой	4
Разширяване на двустранното сътрудничество	Времева	x
Лицензи за достъп до бази-данни и мрежи	Брой	2
Осигуряване на отворен достъп до научна информация	Времева	x
Участие в европейски и трансевропейски програми за мобилност и квалификация в които българските учени имат участие	Времева	x

11.5. Предоставяни по програмата продукти/услуги

11.5.1. Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

11.5.2. Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

11.5.3. Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

11.5.4. Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма

11.6. Дейности за предоставяне на продуктите/услугите по програмата

11.6.1. Дейности по продукт/услуга - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- Приемане на мерки за повишаване участието на научния потенциал в регионални и/или европейски и транс европейски научни инициативи;
- Обща координация и допълняемост между основните инструменти на Европейската Общност за насърчване на научните изследвания, технологичното развитие, демонстрационните дейности и иновациите;
- Съфинансиране на дейности по европейски рамкови програми;
- Анализ от участието на България в Рамковите програми на Европейската комисия за научни изследвания и иновации;
- Разширяване и координация на двустранните научно-технически сътрудничества;
- Координация и мониторинг на участието на България в европейски и международни научни организации и осъществяване на дейности, подпомагащи работата на българската научна общност;
- Подкрепа на участие на колективи от български учени в конкурсите на „Хоризонт 2020“.

11.6.2. Дейности по продукт/услуга - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- Разширяване на обхвата на базите данни с електронния информационен масив в научните области;
- Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови и реферативни бази данни с научна информация;
- Отворен достъп до научна информация;

11.6.3. Дейности по продукт/услуга - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

- Стимулиране на учените за участие в европейски и транс европейски програми;
- Подкрепа за организация на научни събития с международно значение;
- Подкрепа на учени по Българо-норвежка програма;
- Подпомагане участието на български представители в двустранни европейски и трансевропейски програми

11.6.4. Дейности по продукт/услуга - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма

- Изготвяне на аналитични информационни продукти;
- Библиотечно-информационни услуги; библиографски справки в базите данни и електронните каталози на Националния център за информация и документация;
- Справки за цитирания на публикации и за импакт фактор на списания;
- Поддържане база данни на защитените дисертационни трудове и на хабилитираните лица в Република България и поддържане на Регистър за научната дейност в Република България; Издаване на служебни бележки за завършени научноизследователски проекти;
- Поддържане на регистъра на научната дейност;
- Депозирание на научни ръкописи и издаване на служебни бележки;

11.7. Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	3,765,800
<i>от тях за:</i>	
Персонал	958,800
Издръжка	2,807,000
Капиталови разходи	
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	9,563,000

<i>от тях за:</i>	
1. Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия, в т.ч.:	
Средства по чл. 8 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен, ратифицирано със закон, приет от 39-то НС на 12.05.2004 г.	260,000
2. Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	9,303,000
III. Общо разходи (I+II)	13,328,800

1700.03.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА “АДМИНИСТРАЦИЯ ”

- Изпълнение функциите на Управляващ орган на Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно регламентите на Европейския съюз;
- Мониторинг, контрол и оценка на проекти, финансирани със средства от Структурните фондове на Европейския съюз, Световната банка и други международни донори;
- Дейности по подготовката и провеждането на Председателството на Съвета на ЕС през 2018 г.;
- Вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството;
- Контролни функции при осъществяването на дейността на административните структури;
- Дейности по планиране и провеждане на информационната и комуникационната политика на Министерството, в т.ч връзките с медиите и други външни публики, с цел осигуряване на прозрачност в работата на Министерството и повишаване на обществената подкрепа за политиките в сферата на образованието и науката;
- Изпълнение на дейностите по разработване на проектите на годишния бюджет на Министерството и бюджетите на ВРБ; отчитане изпълнението на бюджета;
- Счетоводно отчитане, изготвяне на периодични оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена;
- Анализ на потребностите, планиране и осъществяване на обучението на персонала;
- Организиране и провеждане на конкурси за назначаване на държавни служители;
- Изготвяне проекти на договори и становища по законосъобразността на договори;
- Деловодно обслужване, архивиране на документация, поддържане и актуализиране на информационно-деловодната система, както и съхраняване на кореспонденцията и документацията на Министерството;
- Организиране и осъществяване на дейностите по отбранително-мобилизационната подготовка и защита при бедствия;
- Програмно и техническо осигуряване на компютърната техника;
- Ведомствена охрана и пропускателен режим;
- Материално-техническо снабдяване;
- Административно обслужване на юридически и физически лица;
- Протоколната дейност на Министерството.

12.1 Бюджет по ведомствени и администрирани параграфи на програмата

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация”	
Разходи по програмата	Сума (в лева)
I. Общо ведомствени разходи	5,070,300
<i>от тях за:</i>	
Персонал	3,476,300
Издръжка	1,594,000
Капиталови разходи	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0
III. Общо разходи (I+II)	5,070,300